

ผลของการทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้แฉะ กึ่งขี้แฉะ และแบบอิสระ
ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กปฐมวัย

ปริญญานิพนธ์

ของ

วนิดา ศิลปกิจโกศล

16 ก.พ. 2541

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

ธันวาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภูมิไธยานันตพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภูมิไธยานันตพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 31 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2540

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตากรุณาและการให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ศุภรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด วิทยุโณนันทพงษ์ และ ดร.กल्या ดันติผลาชีวะ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการประณศึกษาแห่งชาติ เป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ใช้แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา บุญฤทธิ อาจารย์รุ่งระวี กนกวิบูลย์ศรี และอาจารย์อารี เกษมรติ เป็นอย่างสูงที่กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ขอขอบพระคุณอาจารย์โกวิทย์ ลือคำงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล ปราจีนบุรี ตลอดจนคณะอาจารย์-นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความสะดวกและความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย และคุณเกษเกล้า หมุ่มมิ่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจต่อผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณอาจารย์วระ รื่นสุข และคณะอาจารย์-นักเรียน โรงเรียนวัดนิเทศน์ และข้าราชการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปราจีนบุรีทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและให้กำลังใจต่อผู้วิจัยด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณผู้มีพระคุณอีกหลายท่าน ที่ได้กล่าวนามไว้ในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่ง โดยเฉพาะบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของผู้วิจัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ห่วงใย ให้กำลังใจต่อผู้วิจัยด้วยดีมาตั้งแต่เริ่มต้นของการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

วนิดา ศิลปกิจโกศล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความเชื่อมั่นในตนเอง	7
	กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมการปั้น	15
	บทบาทของครูกับรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่น ในตนเอง	25
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	32
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
	กลุ่มตัวอย่าง	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	33
	การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	34
	แบบแผนการทดลอง	37
	การดำเนินการทดลอง	38
	การวิเคราะห์ข้อมูล	40

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	
ของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2	43
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	
ระหว่างกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 จำแนก	
ตามการส่อนก่อนและหลัง	45
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	
ก่อนการทดลอง	46
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	
หลังการทดลอง	47
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	
กลุ่มควบคุมก่อนกับหลังการทดลอง	49
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	
กลุ่มทดลอง 1 ก่อนกับหลังการทดลอง	50
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	
กลุ่มทดลอง 2 ก่อนกับหลังการทดลอง	51
การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	
กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 หลังการทดลอง	52
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	53
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	53
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	53
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	53

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	55
ฉวิประ เย	55
ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า	62
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย	106

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง	37
2	แสดงเวลาที่ใช้ในการทดลอง	38
3	เวลาที่ใช้ในการทดลอง	40
4	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ก่อนและหลังการทดลอง	44
5	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองระหว่างกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 จำแนกตามการสอนก่อนและหลัง	45
6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลอง	46
7	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง	47
8	ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของ เด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ กึ่งชี้แนะ และอิสระ	48
9	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มควบคุมก่อนกับหลังการทดลอง	49
10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลอง 1 ก่อนกับหลังการทดลอง	50
11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลอง 2 ก่อนกับหลังการทดลอง	51
12	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 หลังการทดลอง	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ท่ามกลางการเร่งรัดพัฒนาประเทศที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดโครงสร้างที่ซับซ้อนมากขึ้นทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และวิทยาการ (Unesco. 1983 : 28) ก่อให้เกิดปัญหาในแต่ละด้านขึ้นมากมาย ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อคนในสังคม (คณะกรรมการจัดทำแนวคำเนิการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. 2536 : 1 - 2) การแก้ปัญหาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต การที่บุคคลจะแก้ปัญหาได้จำเป็นต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะผู้ที่มีความมั่นใจในความสามารถของตนเองจะไม่ยอมแพ้ต่อสภาพการณ์ที่ต้องเผชิญ และคิดแก้ปัญหาไปตามเหตุผลที่เป็นจริง (สุนทร โคตรบรรเทา. 2532 : 99) มีความเข้าใจถึงบทบาทของตนในสังคม พึ่งพาตนเองได้ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ไม่เฉยเมยต่อสิ่งแวดล้อม และปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี มีความรับผิดชอบและประสบความสำเร็จในชีวิต (เลขา ปิยอัจริยะ. 2526 : 566) แต่จากรายงานการสังเกตพฤติกรรมของครูและเด็กในสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า เด็กปฐมวัยมีปัญหาของการขาดความเชื่อมั่นในตนเองจำนวนมาก (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2532) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองตั้งแต่ระดับปฐมวัย เนื่องจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงวัยนี้ จะมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งเป็นรากฐานของการดำรงชีวิตเมื่อเติบโตขึ้น (ภรณ์ คุรุตะนะ. 2532 : 28) จึงกล่าวได้ว่า เด็กควรได้รับการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองตั้งแต่ระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อครอบครัวและสังคมส่วนรวม

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความคิดริเริ่ม อยากทำอะไรด้วยตนเอง การได้ทำอะไรด้วยตนเอง การได้ทดลองทำสิ่งต่าง ๆ ทำให้มีความสุขสนุกสนาน (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2533 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Erickson. n.d.) แต่หากเด็กไม่ประสบความสำเร็จจากการทำงานหรือไม่มีโอกาสได้คิด จะทำให้เด็กขาดโอกาสพัฒนาตนเอง (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 34) เกิดความคิดหวาดระแวง มีความคิดสับสน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (เลิศ อานันตะนะ. 2523 : 140) เนื่องจากเด็กวัยนี้กระตือรือร้นที่จะแสดงออก แต่มีช่วงระยะเวลาที่เด็กสนใจสั้น

ถ้าเด็กหมดความสนใจเด็กจะทำไม่สำเร็จ หรือทำได้ไม่เป็นที่เรียบร้อย (วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์. 2529 : 1) เด็กจะใช้เวลาพยายามทำในสิ่งที่เขาคิดว่าทำได้สำเร็จ และเมื่อได้รับความสำเร็จหลาย ๆ ครั้งต่อเนื่องกัน จะทำให้เขารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง (ปิยะลักษณ์ สิม่าแสงยาภรณ์. 2536 : 125) กิจกรรมศิลปะสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวของเด็กได้เป็นอย่างดี เพราะส่งเสริมความกล้าที่จะแสดงออกซึ่งความคิดเห็นที่เป็นของตนเองอย่างอิสระ เกิดความภาคภูมิใจ และเกิดกำลังใจ (สายฤดี วรกิจโกศาทร. 2533 : 93) ซึ่งต้องจัดกิจกรรมอย่างมีขั้นตอนตามความเหมาะสมของวัย และอัตราภาพของเด็ก (ดำรง วงศ์อุปราช. 2529 : 126) เพื่อให้เด็กมีโอกาสสร้างผลงานที่ปรากฏเป็นตัวตนได้ (ดุยณี บริพัตร ณ อยุธยา. 2536 : 136)

การปั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีรูปทรงสามมิติ (วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์. 2529 : 8) ทำให้เด็กมีประสบการณ์แห่งความสำเร็จ เด็กรู้สึกภูมิใจและพอใจในการทำกิจกรรม (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2523 : 207) และประกอบ ระกิติ (2539 : 37 - 39) กล่าวเสริมว่า เมื่อเด็กมีความพอใจที่จะทำในสิ่งใด จะพยายามทำสิ่งนั้นจนสำเร็จด้วยความมานะอดทน และความสำเร็จนั้นจะเป็นแรงกระตุ้นให้เขาเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และเยาวพา เดชะคุปต์ (2528 : 96) สุนทร โคตรบรรเทา (2532 : 56) และสายฤดี วรกิจโกศาทร (2533 : 101) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า การปั้นในรูปแบบเดียวกันทุกวัน เด็กอาจเบื่อ ต้องหากิจกรรมใหม่เสริม คือ การใช้เศษวัสดุเข้ามาช่วยให้เกิดความหลากหลาย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากเลือก อยากลองใช้ ความแปลกใหม่ของวัสดุทำให้เด็กสนุกกับงาน เพราะงานนั้นมีสิ่งใหม่ให้คิดเสมอ ทำให้งานที่ทำไม่จำเจ และน่าเบื่อหน่าย การปั้นประกอบเศษวัสดุ จึงเป็นกิจกรรมที่เด็กมีความพอใจในการร่วมกิจกรรมเหมาะสมกับความต้องการของเด็กวัยนี้ ซึ่งความพึงพอใจนี้จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กเกิดความพยายามทำกิจกรรมจนสำเร็จ และความสำเร็จนี้จะนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองในที่สุด

ในการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมาก (ประคอง ประสัทธิพร. 2519 : 14) เพราะเป็นผู้ใกล้ชิด และเป็นผู้จัดกิจกรรมให้แก่เด็กมีพฤติกรรมโต้ตอบกับเด็กอยู่ตลอดเวลา และมีอิทธิพลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพ และพัฒนาการของเด็ก (นงลักษณ์ สีนสืบผล. 2526 : 12) บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็กปฐมวัยมี 3 รูปแบบ รูปแบบที่หนึ่งคือ บทบาทที่ครูเป็นผู้ชี้แนะใน

การทำกิจกรรม มีต้นแบบให้ดู และสาธิตวิธีทำเพื่อให้เด็กทำตาม เลิศ อำนันทะ (2523 : 120 - 121) กล่าวว่า การจัดในรูปแบบนี้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กบางกลุ่ม โดยเฉพาะเด็กที่มีพัฒนาการทางสมองค่อนข้างช้า ซึ่งไม่สามารถจะสร้างสรรค์ด้วยความคิด และวิธีการของตนเอง แม้แต่เด็กฉลาดก็ต้องดูแบบในบางครั้งเพื่อศึกษารายละเอียด ก่อนที่จะคิดแปลงใจให้ด้วยความคิดของตนเอง แต่การเลียนแบบก่อให้เกิดปัญหา คือ เด็กสูญเสียความเชื่อมั่น มีความคิดสับสน เริ่มต้นการสร้างสร้งงานศิลปะของตนเองไม่ได้ เมื่อมีต้นแบบเด็กจะไม่เกิดความคิดเปลี่ยนแปลง

รูปแบบที่สองคือ บทบาทของครูที่จัดกิจกรรมแบบกึ่งชี้แนะ ในรูปแบบนี้ครูจะลดบทบาทของตนเองลง เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสเลือกทดลอง ค้นคว้า และสร้างสรรค์ตามความสนใจ และความถนัดของแต่ละคน (เลิศ อำนันทะ. 2523 : 122) การให้คำแนะนำเพียงเล็กน้อยโดยไม่ต้องสอน การให้ความช่วยเหลืออย่างถูกต้องและเป็นกลาง จะช่วยให้เด็กมีความมั่นใจ (สายฤดี วรกิจโกศาทร. 2533 : 105) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของมาสโลว์ที่ว่า เด็กทุกคนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการพื้นฐานให้แก่ตนเองทั้งสิ้น ครูจึงไม่ควรควบคุมเด็กตลอดเวลา แต่ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามต้องการ โดยครูมีหน้าที่ช่วยเหลือจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ให้เด็กมีโอกาสเลือกอย่างฉลาดมากกว่า การแนะนำให้เด็กกระทำตามทั้งหมด (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524 : 119) การเสริมสร้างความเข้าใจด้วยคำถามหรือคำพูด หรือการเข้าไปเกี่ยวข้องกับเด็กในจังหวะอันเหมาะสม ขณะที่เด็กทำกิจกรรม จะทำให้เด็กมีความมั่นใจในความคิดของตน สามารถเข้าใจ และแก้ปัญหาได้ดี (นันทนา ภาคกงษ. 2531 : 1 - 3) ซึ่งลักษณะการจัดกิจกรรมแบบกึ่งชี้แนะนี้น่าจะเหมาะสมกับเด็กไทย (Unesco. 1983)

บทบาทอีกรูปแบบหนึ่งคือ การที่ครูให้อิสระแก่เด็กในการทำกิจกรรม ซึ่งพรมารินทร์ สุทธิจิตตะ (2529 : 4) และวราภรณ์ รักรวิชัย (2533 : 15) กล่าวสอดคล้องกันว่า ตามธรรมชาติ เด็กทุกคนต้องการที่จะได้แสดงออกถึงความสามารถของตน และต้องการความเป็นอิสระ การได้มีโอกาสทดลองทำกิจกรรมด้วยตนเอง จะทำให้เกิดความสนุกสนาน และความสำเร็จในการทำงาน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และสุนทร โคตรบรรเทา (2532 : 80) และสุนา พานิช (2532 : 24 - 25) กล่าวเสริมสอดคล้องกันว่า การได้รับการยืนยันในความสามารถจะเป็นผลดีสำหรับเด็กคือ จะมีความภูมิใจในความสำเร็จของตน และ

สบายใจที่ทำงานสำเร็จปราศจากความเครียด ถ้าผลงานของเด็กเป็นที่ยอมรับอยู่เสมอตามความสามารถอย่างที่เขาทำได้จนครบทุกชิ้น และการให้กำลังใจช่วยให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

ได้มีผู้ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะแบบชี้แนะ กึ่งชี้แนะ และแบบอิสระไว้ดังนี้ จงใจ ขจรศิลป์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแตกต่างกัน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแบบริเริ่มอย่างอิสระ มีระดับคะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแบบชี้แนะ ทวีพร ณ นคร (2533 : 65 - 66) ศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่นสร้างสรรค์กลางแจ้งแบบ กึ่งชี้แนะ มีความสามารถในการสังเกต และจำแนกแตกต่างจากกลุ่มที่เล่นสร้างสรรค์กลางแจ้งแบบอิสระ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 167 - 168) ได้ศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย พบว่า พฤติกรรมในการจัดกิจกรรมที่เด่นชัดของครูคือ ครูเป็นผู้บรรยาย สาธิต แนะนำ เพื่อให้เด็กแสดงพฤติกรรมตอบสนอง ครูถามคำถามที่จำกัดคำตอบ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู และกิจกรรมการปั้น พบว่า กิจกรรมการปั้นเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย และบทบาทที่แตกต่างกันไปของครูซึ่งเป็นผู้กำหนดรูปแบบ การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กส่งผลโดยตรงต่อการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองระหว่างเด็กที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ กึ่งชี้แนะ และแบบอิสระ ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ กึ่งชี้แนะ และแบบอิสระที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ กึ่งชี้แนะ และแบบอิสระ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อการเสริมสร้าง ความเชื่อมั่นในตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะได้ ตระหนักถึงความสำคัญของการเชื่อมั่นในตนเองที่มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของบุคคลและสังคม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 5 - 6 ปี เพศชายและหญิงที่ กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โดยการสุ่ม แบบเจาะจงแล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก เพื่อให้ได้จำนวนห้องเรียน 3 ห้องเรียน จากนั้น จับฉลากอีกครั้งเพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม

2. ตัวแปรที่จะศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการปั้น แบ่งเป็น

2.1.1 การจัดกิจกรรมการปั้นแบบขึ้นนะ

2.1.2 การจัดกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งขึ้นนะ

2.1.3 การจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ระยะเวลาในการทดลอง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง นักเรียนชาย-หญิงอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษา อยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี อำเภอ เมือง จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง ความสามารถในการแสดงออก การพยายามทำงานให้ดีขึ้น และการพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง ของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536)

3. กิจกรรมการปั้น หมายถึง ประสบการณ์ที่ครูจัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้กระทำต่อวัสดุเกี่ยวกับการปั้น เพื่อให้เกิดเป็นรูปร่างต่าง ๆ โดยครูจัดวัสดุที่กระตุ้นให้เด็กคิดตกแต่งต่อเติม อธิบายผลงานให้เพื่อนและครูฟังเมื่อสร้างงานสำเร็จ ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 รูปแบบ

3.1 กิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ หมายถึง ประสบการณ์ที่ครูเป็นผู้ชักชวนให้เด็กทำกิจกรรม แจกสิ่งที่จะทำสาริตวิธีการปั้น และตกแต่งเศษวัสดุ แล้วจึงให้เด็กทำกิจกรรมด้วยตนเอง

3.2 กิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ หมายถึง ประสบการณ์ที่ครูเป็นผู้ชักชวนให้เด็กทำกิจกรรม โดยไม่มีการสาริตหรือสั่งให้ทำแต่เปิดโอกาสให้เด็กคิดและสร้างผลงานด้วยตนเอง ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมคือ เป็นผู้ใช้คำพูดหรือคำถามกระตุ้นให้เด็กมีทางเลือกในการทำงานทั้งก่อนและระหว่างทำกิจกรรม

3.3 กิจกรรมการปั้นแบบอิสระ หมายถึง ประสบการณ์ที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมวัสดุและชักชวนให้เด็กทำกิจกรรมเพื่อสร้างผลงานจากความคิดของตนเอง โดยครูลดบทบาทในการสาริต การชี้แนะ และการตั้งคำถามเพื่อแนะทางเลือกให้เด็ก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง

- 1.1 ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง
- 1.2 ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง
- 1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ
- 1.4 ปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
- 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

2. กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมการปั้น

- 2.1 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ
- 2.2 สิ่งที่ได้เด็กได้รับการแสดงออกทางศิลปะ
- 2.3 แนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.4 กิจกรรมการปั้น
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะ

3. บทบาทของครูกับรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

- 3.1 บทบาทของครูต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม
- 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู

ความเชื่อมั่นในตนเอง

1. ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง

มาสโลว์ (Maslow, 1954 : 411) ได้กล่าวว่า คนทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) และต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตนด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอจะทำให้บุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่ามีความสามารถ และมี

ประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวางจะทำให้เกิดความรู้สึกว่า มีมค้อยหรือ
เสียความภาคภูมิใจในตนเองได้

สมิท (สัมพันธ บัญเกิด. 2522 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Smith. 1961 : 185) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่าหมายถึง การพึงพอใจในตนเอง ความ
ภาคภูมิใจในตนเอง หรือการยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองจะมีในบุคคลใด มากน้อย
เพียงใดนั้นสามารถพิจารณาได้จากความขัดแย้งระหว่างตนตามอัตภาพกับตนตามปณิธาน ถ้า
ความขัดแย้งเกิดขึ้นมากจะเป็นเหตุให้คนรู้สึกไม่มีค่า ไม่เหมาะสม และไม่พึงพอใจในตนเอง
อันหมายถึงขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความวิตกกังวล ขาดความอบอุ่นใจ และ
ชอบพึ่งผู้อื่น

ซิมมอนส์ (Symonds. 1964 : 85 - 86, 89) กล่าวว่า บุคคลที่มีความ
เชื่อมั่นในตนเองจะไม่ยอมจำนนต่อสิ่งใดโดยสิ้นเชิงทีเดียว ซึ่งต่างกับคนขี้กลัว และไม่แน่ใจ
ในตนเองที่ได้แต่เพื่อผัน ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในทางนึกภาพเอาเองในสิ่งที่ตนต้องการหรือ
ปรารถนาสิ่งใดก็จะไม่กระทำตามลำดับขั้นแห่งความเป็นจริง เนื่องจากเกิดความหวาดกลัว
หวั่นวิตก จึงกลายเป็นคนไม่ทำอะไรเลย ฉะนั้นความเชื่อมั่นในตนเองจึงเกิดขึ้นได้ด้วย
องค์ประกอบ 4 อย่างคือ ทราบในสิ่งที่ตนต้องการ คิดในสิ่งที่ตนเห็นว่าจะกระทำสำเร็จ
สามารถตัดสินใจได้และลงมือกระทำจริง ๆ กับสิ่งที่ได้ตัดสินใจแล้ว

และลัดดา สุวรรณรัตน์ (2512 : 7) ได้สรุปความหมายของความเชื่อมั่น
ในตนเองจาก Encyclopedia of Child Care and Guidance ไว้ว่า ความมั่นใจใน
ตนเองไม่มีผู้ใดจะให้เด็กได้โดยตรง แต่สามารถจัดบรรยากาศและโอกาสที่จะพัฒนาความมั่นใจ
ของเด็กให้สูงขึ้นได้ โดยการให้ความช่วยเหลือ และการให้คำปรึกษาที่ถูกต้องหลักเกณฑ์ ซึ่งจะช่วย
ให้เด็กได้พัฒนาอย่างอิสระ และมีความรู้สึกที่ตัวของเขาเองมีความสามารถที่จะจัดการกับปัญหาใน
ชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ ความมั่นใจในตนเองยังเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของเด็กประสบ
ผลสำเร็จอย่างน่าพึงพอใจ การได้รับความรักจากบิดามารดา ครู อาจารย์ เพื่อนและคนอื่น ๆ
หรือรู้สึกว่าตัวของเขาเองเป็นที่พึงปรารถนาของคนอื่นมีความรู้สึกที่ ตัวเขาเองมีความสามารถ
ในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

จากแนวความคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ความสามารถ
ในการแสดงออกที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ อันมีพื้นฐานมาจากความกล้าตัดสินใจ และมั่นใจ

ด้วยการได้ลงมือกระทำจริง ซึ่งสามารถพัฒนาได้ด้วยการได้รับความสำเร็จในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองทั้งทางความคิดและการปฏิบัติ

2. ทฤษฎีความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดความสำเร็จในชีวิต เพราะบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองย่อมกระทำการสิ่งใดสำเร็จได้ยาก (เดโซ ส่วนานท์, 2510 : 127) ซึ่งควรปลูกฝังและส่งเสริมให้กับเด็ก เพราะคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีบุคลิกภาพที่ดี มองโลกในแง่ดี มีความรู้สึกปลอดภัย กล้าแสดงออก และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ (สุชา จันทน์เอม, 2510 : 147) ทั้งยังมั่นใจในความสามารถของตน ไม่ยอมแพ้ต่อสภาพการณ์ที่ต้องเผชิญ และคิดแก้ไขปัญหาไปตามเหตุผลที่เป็นจริง (สุนทร โคตรบรรเทา, 2532 : 99) ตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญของตนเองต่อสังคม จึงไม่เฉยเมยต่อสภาวะการณ์ต่าง ๆ แต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่อย่างถูกต้อง (สวนา พรพัฒน์กุล, 2520 : 17) และเข้าใจถึงบทบาททั้งการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ดังนั้น ความเชื่อมั่นในตนเองจึงเปรียบเสมือนกลไกสำคัญที่ทำให้บุคคลกล้าที่จะแสดงออกในความคิดเห็น และการกระทำอย่างมีเหตุผล อันมีผลให้ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข และเอื้อประโยชน์ต่อสังคม

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ

อีริคสัน มีความเห็นว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพเกิดขึ้นได้เนื่องจากการที่คนมีการติดต่อสัมพันธ์กับสังคม และแต่ละขั้นจะมีช่วงวิกฤตสำหรับที่จะพัฒนาการเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะในชีวิต ถ้าในช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปด้วยดีมีลักษณะทางบวกมากกว่าทางลบ พัฒนาการทางบุคลิกภาพก็จะเป็นไปในทางดี ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีย่อมสามารถเผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจได้ ในทางตรงกันข้ามในช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปในทางลบมากกว่า ขั้นนั้นจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่สมบูรณ์ ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นผู้ที่มีปัญหาในการปรับตัว และอีริคสัน ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลที่แต่ละขั้นมีต่อกันโดยพัฒนาการในขั้นหลังจะได้รับอิทธิพลจากขั้นก่อนนั้น สำหรับเด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการอยู่ระหว่างขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 จึงขอกล่าวเฉพาะพัฒนาการทั้ง 4 ขั้น ดังนี้

1. ความไว้วางใจ – ความไม่ไว้วางใจ (0 – 1 ปี)

วัยนี้เป็นวัยที่เด็กยังช่วยตนเองไม่ได้ ยังต้องคอยพึ่งพาผู้อื่น โดยเฉพาะแม่ พ่อ ดังนั้นขั้นนี้เป็นขั้นที่เด็กพัฒนาความไว้วางใจ ความไว้วางใจทั้งต่อตนเองและต่อบุคคลอื่น ประสบการณ์ในช่วงนี้เป็นพื้นฐานในการพัฒนา "ความไว้วางใจ" ในวัยต่อมา ซึ่งสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องคำนึงถึงคือ สัมพันธภาพระหว่างพ่อ แม่ ลูก ถ้าในช่วงนี้ความต้องการของเด็กได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม ประกอบกับความรักใคร่ผูกพันที่เป็นไปอย่างอบอุ่น ย่อมทำให้เด็กคิดว่าโลกนี้ปลอดภัย โลกนี้น่าอยู่ สามารถที่จะไว้วางใจผู้อื่นได้ในทางตรงข้ามถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสม ไม่มีความคงเส้นคงวา เด็กจะคิดว่าโลกนี้เต็มไปด้วยอันตรายไม่น่าอยู่ มีความหวาดระแวง ซึ่งจะพัฒนาความไม่ไว้วางใจทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นต่อไป

อีริคสัน กล่าวว่า "พัฒนาการของความไว้วางใจจะเป็นรากฐานของความเป็นตัวของตัวเอง"

2. ความเป็นตัวของตัวเอง – ความไม่มั่นใจในตนเอง (2 – 3 ปี)

ถ้าเด็กได้รับอนุญาตให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระตุ้นให้กำลังใจในสิ่งที่เด็กทำได้ตามความสามารถ และวิธีการของเด็กแต่ละคนแล้ว ก็จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองรู้สึกว่าคุณเองเป็นผู้มีความสามารถ เป็นตัวของตัวเอง พึ่งตนเองและบนานตนเองได้ตลอดจนการได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่นว่า เขาสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้เอง ถ้าพ่อแม่ไม่มีความอดทน ไม่ให้ออกัสเด็กหรือทำสิ่งต่าง ๆ แทนเด็กเสียหมด เด็กจะเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความสามารถของตนในการจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

3. ความคิดริเริ่ม – ความรู้สึกผิด (4 – 5 ปี)

เด็กมีความสามารถในการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ภาษา ซึ่งจะไปสนับสนุนขั้นความเป็นตัวของตัวเอง ในแง่ของการดำเนินการวางแผน และริเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ถ้าเด็กได้รับอิสระในการที่จะคิดทำกิจกรรมต่าง ๆ และถ้าพ่อแม่หรือครูมีเวลาให้กับเด็กในการตอบคำถาม ไม่ดุหรือตบตบเพราะเมื่อราคารู้สึกยอมจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีแนวโน้มที่จะค้นคว้าศึกษาสำรวจ อันตรายสำหรับขั้นนี้คือ ความรู้สึกผิดว่าตนเองไม่มีความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ เด็กรู้สึกว่ามีผู้ใหญ่เข้มงวด ไม่ได้รับโอกาสในการซักถามสิ่งที่สนใจ อยากรู้ การกระทำของตนเป็นสิ่งที่ก่อความ ทำให้ผู้ใหญ่รำคาญใจ พูดสิ่งใดก็เป็นเรื่องไร้สาระ เด็กจะรู้สึกผิดในการที่จะคิดทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เด็กจะรู้สึกว่าตนมีความผิด

4. ความขยันหมั่นเพียร - ความรู้สึกต่ำต้อย (6 - 11 ปี)

เป็นวัยเด็กที่มีความต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยการพยายามคิดหาคิดผลิตสิ่งต่าง ๆ ซึ่งจะไปช่วยพัฒนาความขยันขันแข็ง ถ้าเด็กได้รับการกระตุ้นให้ทำสิ่งต่าง ๆ ใ้ทำก็ตั้งใจในการทำงานเป็นวิชา และได้รับที่ชมเชยในความพยายามของเด็ก จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กเกิดความพยายาม แต่ถ้าเด็กทำสิ่งใดขึ้นมาแล้ว ผู้ใหญ่ไม่ให้ความสนใจเห็นว่าน่าเบื่อ เด็กจะพัฒนาความรู้สึกต่ำต้อย อันตรายสำหรับการพัฒนาของเด็กในขั้นนี้คือ ความรู้สึกต่ำต้อยช่วยตนเองไม่ได้ (พรรณี ช.เจนจิต, 2528 : 68 - 70)

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นจะพบว่า พัฒนาการในช่วงวัยต้นของชีวิต มีความสำคัญอย่างยิ่ง สภาพแวดล้อมมีผลต่อพัฒนาการด้านความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กสูง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสมทั้งจากที่บ้านและโรงเรียน เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาดตนเอง

4. ปัจจัยในการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

สมควร อภัยพันธุ์ (2507 : 83) กล่าวว่า เมื่อเด็กทำอะไรลงไป เด็กจะคอยตรวจสอบตนเองอยู่เสมอว่า มีใครชมเชยหรือติเตียนเพียงไร เด็กจะพยายามคิดค้นเอาเองว่าจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้รับการยกย่องชมเชยหรือเป็นคนดีในสายตาของผู้อื่น ถ้าลองทำตามความคิดแล้วคนอื่นยอมรับก็จะเกิดความเชื่อมั่นในความคิดของตัวเองมากขึ้น แต่ถ้าคนอื่นไม่ยอมรับก็จะเกิดความน้อยใจ ทำให้สูญเสียความเชื่อมั่นในตนเองไป

ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก บุคคลผู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กคือ พ่อแม่ ครู และบุคคลที่เด็กรู้จัก บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ส่วนในการสร้างประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กเป็นอย่างมาก ดังนั้นสิ่งแวดล้อมทางบ้าน สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางสังคม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กได้เป็นอย่างดี

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2524 : 38 - 40)

สถาบันทางการศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งที่มีส่วนในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็ก ครูจึงควรสร้างบรรยากาศที่ช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่นด้วยการแสดงความเป็นมิตรกับเด็ก พูดกับเด็กอย่างเป็นกันเอง อดทนที่จะฟังเขาพูดอย่างตั้งใจ เปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกอย่าง

เต็มที่ และยอมรับในความสามารถ ยกย่องหรือชี้ให้เด็กแต่ละคนเห็นว่า ทุกคนต่างก็มีความสามารถพิเศษเฉพาะแตกต่างกัน ควรแสดงความสามารถของตนให้เต็มที่ (แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. 2530 : 23 - 24) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2516 : 14) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้ฝึกฝนเพิ่มเติมเป็นพิเศษอยู่เสมอ จนมีทักษะ และความสามารถสูงในที่สุด จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

จึงกล่าวได้ว่า ครูซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กที่สุดเมื่อเด็กเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของ สถาบันการศึกษา มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กด้วยการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความสามารถ และประสบความสำเร็จอยู่เสมอ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ชอร์แบน (Shoban. 1950 : 148) ศึกษาพบว่า บิดามารดาที่เข้มงวดกับบุตรจะทำให้บุตรขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความกล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง และจากงานวิจัยของ แรดเก (Radke. 1964 : 396) พบว่า บุตรจากครอบครัวที่พ่อแม่ยอมรับจะมีลักษณะเชื่อมั่นในตนเอง เป็นที่ยอมรับของสังคม ให้ความร่วมมือกับเพื่อนฝูงไว้วางใจในตนเอง และมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสตรอทเธอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และเทจ (Page) ที่ว่า อิทธิพลของครอบครัวและสังคมมีผลต่อจิตใจของเด็ก การได้รับการยอมรับจากสังคมและครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้แก่ การฝึกฝนเพิ่มเติมเป็นพิเศษอยู่เสมอ ๆ จนมีทักษะและความสามารถสูง ในที่สุดจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองขึ้น นอกจากนี้ความเชื่อมั่นในตนเองยังขึ้นอยู่กับระดับอายุ ระดับพัฒนาการ และกลุ่มที่เด็กร่วมเล่นหรือร่วมทำงาน ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญอยู่ เด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองคือ เด็กที่ไม่บรรลุวุฒิภาวะทางอารมณ์ ไม่กระปรี้กระเปร่าในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และไม่ยอมต่อสู้กับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง (Breckenridge. 1955 : 80, 249)

นอกจากนั้น จากผลงานวิจัยของ โบว์แมน และแมทธิว (ประติมันท์ อปรนัย. 2524 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Bowman and Mathews. 1960) และของแมกซ์เวลล์ (Maxwell. 1951) ได้สรุปผลตรงกันว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับเด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนคือ การที่เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง

งานวิจัยในประเทศ

แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 99 - 110) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเอง และวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และแบบเข้มงวด กวดขัน และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลาง และแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง พบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และแบบเข้มงวดที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และแบบเข้มงวดที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน
3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลาง และแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน
4. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลาง และแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน
5. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบครูเป็นศูนย์กลาง และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลที่อยู่ในชั้นเรียนแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน

6. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดที่อยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลที่อยู่ในชั้นเรียนแบบครูเป็นศูนย์กลาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกัน

จงใจ ขจรศิลป์ (2532 : 80) ได้ศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแบบริเริ่มอย่างอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมแบบครูแนะ

ศรีสุดา คัมภีร์ภัทร (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน พบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐานกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการเปรียบเทียบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐานกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ด้านการสังเกตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลไม่แตกต่างกัน (มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ)

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐานกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วาสนา เจริญสอน (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำตามเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีต่อความสามารถในแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน พบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยง
ประสบการณ์และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ ที่จัดให้กับเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นใน
ตนเองสูง - ต่ำ มีอิทธิพลร่วมกันต่อความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .021 ($p = .05$)
 2. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ เมื่อได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มี
ความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ($p = .01$)
 3. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูง เมื่อได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มี
ความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันไม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 4. เด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองสูงและต่ำ เมื่อทำกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์แต่ละรูปแบบ มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- จากผลวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพทาง
สังคมที่สามารถส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้ ด้วยการแสดงออกซึ่งความสามารถตามความแตกต่าง
ของบุคคล เพื่อให้เด็กมีโอกาสนในการประสบความสำเร็จอยู่เสมอ โดยผู้จัดกิจกรรมหรือครู
ต้องตระหนักถึงรูปแบบของกิจกรรม ตลอดจนบทบาทในการจัดกิจกรรมที่สามารถส่งผลต่อความ
เชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยตรง

กิจกรรมศิลปะหรือกิจกรรมการปั้น

1. ความสำคัญของการจัดกิจกรรมศิลปะ

เลิศ อำนันทะ (2519 : 44) กล่าวว่า ศิลปะสามารถส่งเสริมการแสดง
ออกทางความคิดริเริ่ม และความคิดจินตนาการเพื่อพัฒนาทางสมอง ร่างกาย สังคม และ
ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางอารมณ์ จิตใจ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวถึงกิจกรรมศิลปะว่า ศิลปะ
มุ่งสอนความเป็นมนุษย์ให้กับคน ขบวนการทำงานของเด็กนำไปสู่การปลูกฝังเสริมสร้างลักษณะ
นิสัยที่ดี ครูจึงควรคำนึงถึงขบวนการทำงานของเด็กมากกว่าผลสำเร็จของงาน

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 63 - 68) ได้กล่าวว่า ศิลปะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ เพราะการเรียนรู้โดยได้ลงมือปฏิบัติทำให้เกิดความเคยชิน ซึ่งจะกลายเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องทำให้เด็กรักการทำงาน เกิดความขยันหมั่นเพียร และผลของความสำเร็จทำให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้พบกับความสำเร็จอยู่เสมอ จะทำให้เกิดความมั่นใจในการทำงานส่งผลให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528 : 96) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่เด็ก จะช่วยให้เด็กมีโอกาสค้นคว้าทดลอง และสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนให้ผู้อื่น และโลกที่อยู่รอบตัวเขาเข้าใจได้ นอกจากนั้นเขายังได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการคิด และการใช้จินตนาการ การสังเกต และเพิ่มพูนการรับรู้ที่มีต่อตนเองและผู้อื่น และพัฒนาความเชื่อมั่นเกี่ยวกับตนเองในการเลือกใช้วัสดุต่าง ๆ ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนา

พรมารินทร์ สุทธจิตตะ (2529 : 24) กล่าวว่า กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีคือ กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถและสอดคล้องกับหลักพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี ทั้งยังช่วยให้กล้ามเนื้อและตาสัมพันธ์กัน ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ และส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิด จินตนาการ การรู้จักการทำงานด้วยตนเอง ฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ทั้งความคิดและการกระทำ ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ และยังสามารถนำไปสู่การเรียนรู้เขียนอ่านต่อไป

สันติ คุณประเสริฐ และสมใจ สิทธิชัย (2535 : 5) สรุปไว้ว่า กิจกรรมศิลปะศึกษาเปิดโอกาสให้เด็กประสบความสำเร็จ ได้แสดงออกตามความสามารถของตนเองสนองความต้องการทางอารมณ์และจิตใจ ซึ่งจะทำให้การพัฒนาทางด้านอารมณ์และจิตใจเป็นไปอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ และความสามารถของเด็กปฐมวัย ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาเด็กให้มีการพัฒนาการตามวัยที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะถ้าเด็กประสบความสำเร็จในการทำงานด้วยตนเอง จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไป

2. สิ่งที่เด็กได้รับจากการแสดงออกทางศิลปะ

ศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยจัดสรรประสบการณ์ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก คือ ประสบการณ์ในการสำรวจตรวจสอบ ประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ และประสบการณ์ทาง ด้านของความรู้สึก (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2525 : 94) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวขององคมนตรี อินทรมิสิริ และคนอื่น ๆ (2526 : 268 - 272) ที่ว่าในการเรียนการสอนวิชาศิลปะนั้น ประกอบด้วยงานวาดภาพ งานปั้น งานประดิษฐ์ ซึ่งรวมถึงงานปะ ตัดฉีก พับกระดาษ ประดิษฐ์วัสดุ และเศษวัสดุอื่น ๆ นี่เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเรียนด้วยความสนุก เพลิดเพลิน เนื่องจากสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กวัยนี้ได้ตามพัฒนาการของเขา เด็กจะมี ช่วงของความสนใจยาวขึ้น และเป็นกิจกรรมที่จะทำให้ผู้สอนสามารถที่จะปลูกฝังให้เกิด การเรียนรู้ในเรื่องลักษณะนิสัยที่เหมาะสมได้หลายอย่าง นอกเหนือจากการให้ประสบการณ์ ทางศิลปะ ลักษณะนิสัยที่สามารถให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการกระทำกิจกรรมด้านศิลปะ ได้แก่

1. การเป็นผู้รักในการทำงาน โดยมุ่งให้เด็กได้สามารถทำงานได้สำเร็จตาม ลำดับขั้นตอนในเวลาที่กำหนด ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ โดยมุ่งให้นักเรียนรู้จักแบ่งแยกเวลาเล่น และ เวลาทำงานได้อย่างเหมาะสม ให้อำนาจการรอโอกาส เช่น ในการทำงานที่ต้องใช้อุปกรณ์ ร่วมกัน หากเป็นเวลาที่นักเรียนต้องการใช้เครื่องมือชิ้นใด แต่เพื่อนกำลังใช้อยู่ นักเรียนจะต้อง รู้จักคอยโอกาสให้เพื่อนทำเสร็จก่อน ไม่ควรยื้อแย่งเอามาทันที หรือการรู้จักโอกาสที่เหมาะสม ในการพูด ไม่ควรแทรกขึ้นมาในขณะที่เพื่อนกำลังพูดอยู่
3. การเป็นผู้กล้าพูด กล้าซักถาม กล้าแสดงออก โดยมุ่งให้เด็กเป็นคนกล้า กล้าพูด กล้าซักถาม กล้าตอบคำถามในสิ่งที่ตนคิด ตนต้องการ หรือเมื่อจะขอความช่วยเหลือ จากคนอื่น
4. การเป็นผู้รู้จักสังเกต โดยมุ่งให้เป็นคนช่างสังเกตเมื่อพบเห็นสิ่งใดก็ พยายามสังเกต และจดจำรูปร่างของสิ่งนั้นได้ สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น นักเรียนเคยเห็นช่างจากรูปภาพหรือประสบการณ์จริงก็สามารถบอกถึงลักษณะของช่างได้ว่า เป็นเช่นไร
5. การเป็นผู้รักความเป็นระเบียบ ความสวยงาม และรักษาความสะอาด โดยมุ่งจะให้รู้จักการกระทำที่มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงาม เช่น

5.1 การเข้าแถวหยิบอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้

5.2 การรักษาความสะอาดของเสื้อผ้า ไม่ทำให้สกปรก

5.3 รู้จักทาลงานให้สะอาดเรียบร้อย ไม่ทำให้เลอะเทอะ เช่น

การทากาวก็ทาแต่พอดี ไม่ทาจนเลอะออกมานอกรูป

6. การรู้จักรักของใช้ทั้งที่เป็นส่วนตัวและส่วนรวม โดยมุ่งปลูกฝังให้เด็กเห็น
ความสำคัญของสิ่งของเครื่องใช้ทั้งที่เป็นส่วนตัวและส่วนรวม โดยดูแลเอาใจใส่บำรุงรักษาให้
อยู่ในสภาพที่ดี ไม่ทิ้งขว้างหรือทำลายให้เกิดความเสียหาย

7. การมีน้ำใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมุ่งให้น้ำใจในการช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน รู้จักแบ่งปันอุปกรณ์ เครื่องใช้ที่เป็นส่วนรวมก็ไม่หวงเก็บไว้แต่เพียงผู้เดียว
มีน้ำใจในการช่วยเหลือสิ่งของทั้งที่เป็นส่วนตัวและส่วนรวม

8. การเป็นคนรู้จักประหยัด โดยมุ่งให้เด็กใช้อุปกรณ์และวัสดุในขนาด และ
จำนวนที่จำเป็นต่อรูปแบบของงาน

9. การเป็นผู้มีความรับผิดชอบ โดยมุ่งให้ผู้มีความรับผิดชอบงานในหน้าที่ที่ได้รับ
มอบหมายจนสำเร็จด้วยความอดทน และมานะพยายาม มีความรับผิดชอบในการเก็บรักษา
สิ่งของเครื่องใช้ เครื่องเล่นที่นำมาใช้แล้วก็เก็บเข้าที่เดิมเมื่อเลิกกิจกรรมนั้นแล้ว และรู้จักทำ
ความสะอาดสถานที่ที่ตนปฏิบัติงานตามความสามารถ และพัฒนาการตามวัย

10. การเป็นผู้มีความพอใจในสิ่งที่ตนมีหรือตนทำขึ้น โดยมุ่งให้เกิดความ
ศรัทธา และเชื่อมั่นต่องานที่ตนทำขึ้น ในการปลูกฝังให้เด็กเกิดความสนใจในงานศิลปะนั้น การ
จัดกิจกรรมทางศิลปะให้แก่เด็ก ควรมุ่งให้เกิดความพอใจ และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่
สามารถประสบผลสำเร็จในการทำงานนั้น ๆ การสอนควรหลีกเลี่ยงการให้เด็กเลียนแบบให้
เหมือนจริง เพราะการสอนดังกล่าวหากเด็กยังมีทักษะความพร้อมไม่เพียงพออาจจะเกิดความ
ล้มเหลวจนทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จึงไม่เป็นการทำให้เกิดการเรียนรู้แต่อย่างใด

นอกจากนั้น องค์การ อินทรมพรรย และคนอื่น ๆ (2526 : 277) ยังได้
กล่าวถึงเทคนิคของการปลูกฝังลักษณะนิสัยไว้ดังนี้

ในการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะให้กับเด็กปฐมวัย ผู้สอนสามารถปลูกฝังลักษณะ
นิสัยอันพึงประสงค์ให้กับเด็กได้ทั้งก่อนปฏิบัติกิจกรรม ขณะปฏิบัติกิจกรรมและภายหลังจากการ
ปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ดังนี้

ก่อนปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนสามารถปลูกฝังนิสัยในด้าน

1. การเตรียมตัวของเด็กให้พร้อมก่อนการปฏิบัติงาน
2. ความมีระเบียบในการเข้าแถวรับอุปกรณ์ มีความอดทน และรอโอกาสก่อน

ถึงลำดับต้น

ขณะปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนสามารถปลูกฝังนิสัยในด้าน

1. การเป็นผู้รักการทำงาน
2. การมีน้ำใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. การสังเกต
4. กล้าพูด ชักถาม และแสดงออก
5. การเป็นผู้รักความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ และการรู้จัก

รักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ

6. การเป็นผู้รู้จักของใช้ทั้งที่เป็นส่วนตนและส่วนรวม
7. การเป็นผู้รู้จักรับผิดชอบ

หลังปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนสามารถปลูกฝังนิสัยในด้าน

1. การเป็นผู้มีความเชื่อมั่น ศรัทธา พอใจในผลงานที่ตนทำขึ้น
2. การเป็นผู้ที่สามารถพิจารณา เลือกตัดสินผลงานได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย

(ระดับอายุ 6 ขวบ สามารถที่จะปลูกฝังลักษณะนิสัยส่วนนี้ได้ดีกว่าระดับอื่น)

จะเห็นว่าการจัดกิจกรรมศิลปะศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยนั้น นอกจากส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระแล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานของการทำงานและการดำรงชีวิตต่อไปภายหน้า

3. แนวการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 31) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมศิลปะระดับปฐมวัยว่า การสนับสนุนหรือเสนอกิจกรรมศิลปะให้เด็กสร้างสรรค์นั้น ครูควรจะต้องมีเป้าหมายหรือความเชื่อมั่นเกี่ยวกับผลงานศิลปะของเด็กไว้ไวใจว่า

1. เขาจะต้องเป็นผู้ริเริ่ม
2. เขาจะต้องเป็นผู้นำทางความคิด

3. เขาจะต้องเป็นผู้จินตนาการกว้างขวาง
4. เขาจะต้องเป็นผู้มีอิสรภาพ
5. เขาจะต้องเป็นผู้กระตือรือร้นในการรับรู้

ฮิลเดอบรันด์ (Hilderbrand. 1975 : 228 - 229) กล่าวถึงแนวการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปะไว้ 10 ข้อ คือ

1. เน้นกระบวนการทำงานของเด็กมากกว่าคำนึงถึงผลงานที่เด็กทำ
2. สนับสนุนการแสดงออกทางด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยหลีกเลี่ยงการให้เด็กลอกเลียนแบบหรือวาดภาพระบายสีจากภาพในสมุดภาพ เพราะทำให้เด็กไม่ได้ใช้ความคิดอิสระ
3. ชื่นชมในผลงานและความก้าวหน้าของเด็ก
4. วางแผนและเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็กให้พร้อม
5. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เด็กสามารถหยิบได้ง่าย และสะดวกในการใช้
6. หลีกเลี่ยงคำถามที่ว่า "กำลังทำอะไรอยู่" หรือ "เดี๋ยวสิ่งที่เด็กทำคืออะไร"
7. ฝึกฝนและแนะนำให้เด็กได้ลองฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง รู้จักการแสดงออกและมีทัศนคติที่ดีต่องานศิลปะ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามวุฒิภาวะของเด็กด้วย
8. ให้คิดว่ากิจกรรมทางด้านศิลปะมีความสำคัญเช่นเดียวกับการจัดประสบการณ์ในการเขียนและการอ่าน
9. ให้ความรู้ในด้านศิลปะ เช่น เรื่องสี ขนาด และรูปร่างของภาพ
10. อธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย และแนวทางในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะแก่เด็ก

และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 13) กล่าวถึงกิจกรรมศิลปะที่ควรจัดไว้ ดังนี้

1. การวาดภาพด้วยสีเทียน และสีน้ำ
 2. การทดลองเกี่ยวกับสี เช่น การละเลงสีด้วยส่วนต่าง ๆ ของช่วงแขน
- การหยดสี เป่าสี พับสี

3. การพิมพ์ภาพ เช่น พิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของช่วงแขนและวัสดุต่าง ๆ
4. การปั้น เช่น การปั้นดินน้ำมัน ดินเหนียว หรือแป้ง การปั้นตามใจชอบ
5. การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น การฉีก ตัด หรือปะกระดาษโดยเสรี การพับ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ ตามใจชอบ ฯลฯ
6. การประดิษฐ์ เช่น การร้อยดอกไม้ ลูกปัด หรือวัสดุต่าง ๆ การสานด้วย กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว และการประดิษฐ์เศษวัสดุ

จากข้อความข้างต้นจะแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยจัดได้หลายรูปแบบ ซึ่งครูผู้จัดกิจกรรมต้องตระหนักถึงบทบาทของตนที่จะส่งผลต่อความคิด ความรู้สึกของเด็กให้เป็นไปในทางส่งเสริมเพื่อให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเองของเขาเองมากที่สุด

4. กิจกรรมการปั้น

กิจกรรมการปั้นจะช่วยให้เด็กมีประสบการณ์แห่งความสำเร็จ มีความภูมิใจที่ได้ทำ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2530 : 207) ซึ่งประกอบ ระกิติ (2539 : 37 - 39) กล่าวเสริมว่า เมื่อเด็กมีความพอใจที่จะทำสิ่งใดเขาจะภูมิใจที่ได้ทำสิ่งนั้น และจะพยายามทำสิ่งนั้นจนสำเร็จด้วยความมานะอดทน และด้วยความสำเร็จจากการทำสิ่งที่เขาพอใจและภูมิใจนั้นเอง จะส่งผลให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กสนุกสนาน ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา ภาษาและสังคมได้ แต่เมื่อเด็กทำกิจกรรมไปสักระยะหนึ่งการจัดกิจกรรมที่หลากหลายจะมีส่วนกระตุ้นความคิดของเด็กได้มากขึ้น เพราะความแปลกใหม่ทำให้เด็กมีโอกาสใช้ความคิดในหลายทิศทาง เศษวัสดุจึงเข้ามามีส่วนสำคัญเพื่อให้กิจกรรมการปั้นนั้น น่าสนใจ เป็นการกระตุ้นการคิดสร้างสรรค์แก้ปัญหา ในขอบเขตการทำงาน เพื่อความสำเร็จของงาน

วัสดุ และอุปกรณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญมากในการทำกิจกรรมการปั้นประกอบเศษวัสดุ ซึ่งประกอบด้วย

1. ดินน้ำมัน ใช้สะดวก โดยเฉพาะสำหรับเด็กเล็กเพราะไม่เปื้อนและเทอะ และใช้ได้ซ้ำแล้วซ้ำอีก เมื่อใช้แล้วควรเก็บใส่ถุงพลาสติก อัดใส่กระป๋องไว้จะได้ไม่แห้งแข็ง (นิรมล ธีรณสาร สวัสดิ์บุตร, 2525 : 211)

2. ดินเหนียว (Clay or Mud) ดินเหนียวเป็นของที่สะอาด เป็นดินที่เกิดจากหินที่อ่อนตัวลงเพราะได้รับน้ำฝนตามธรรมชาติ ถึงแม้ว่าเด็กจะเล่นดินเหนียวเปรอะเปื้อนเสื้อผ้าบ้าง แต่ก็ซักล้างออกได้โดยง่าย ไม่มีกลิ่นเหม็นหรือของเน่าเจือปนอยู่ การหาดินเหนียวมาให้เด็กเล่นจึงเป็นสิ่งที่ดี เพราะไม่ต้องลงทุนหรือลงทุนก็ไม่มาก และไม่มีการบูดเน่าเสียหาย เด็กจะชอบเล่น

ดินเหนียวที่เอามาให้เด็กเล่นนั้น ควรจัดเก็บโดยการใส่ถังพลาสติกไว้และปิดฝาเพื่อไม่ให้ดินเหนียวแข็งตัว หรือแห้งเร็วเกินไป การป้องกันไม่ให้ดินเหนียวแข็งเร็วเกินไปก็อาจทำได้อีกวิธีโดยการเติมน้ำ หรือราดน้ำลงในถังเล็กน้อย 2 - 3 วันต่อหนึ่งครั้ง ก็จะเป็นการช่วยเก็บความชื้นของดินเหนียวไว้ได้ แต่ถ้าเรานำดินเหนียวไปให้เด็กเล่นทุกวันในการเก็บไว้ก็อาจบั่นเป็นก้อน ๆ ขนาดเท่ากับกำปั้น และใช้นิ้วจิ้มให้เป็นรู ใส่น้ำให้เต็มรู แล้วเอาดินเหนียวอุดไว้ ก็จะเป็นการช่วยรักษาความชื้นของดินได้เป็นอย่างดี รุ่งขึ้นเช้าก็สามารถนำมาใช้ได้อีก บางคนใช้ผ้าเปียกคลุมไว้ แต่การใช้ผ้าเปียกคลุมต้องระวังอยู่ข้อหนึ่งคือ ถ้าไม่หมั่นซักผ้าตากให้สะอาดบ่อย ๆ แล้ว ผ้าที่เปียกนี้จะส่งกลิ่นเหม็น ตัวดินเหนียวเองไม่มีกลิ่น และในการเก็บดินเหนียวต้องระวังอย่าเก็บปนกับแป้งมัน หรือสิ่งของอื่น ๆ

ในกรณีที่ดินเหนียวแห้งมาก จะทำให้หุ้มได้โดยการเอาใส่ลงในภาชนะใหญ่ ๆ ใส่น้ำให้ท่วมจะทำให้ดินอ่อนตัวลงในเวลาไม่นานนัก ในทางตรงกันข้ามถ้าไม่ใส่น้ำให้หุ้มก็ปล่อยให้ดินเหนียวแห้ง แล้วจึงเอาข้อนทุบให้แบน จ้นสุดท้ายคือเติมน้ำลงไปให้ดินนุ่มลงตามที่ต้องการ (มันทนา เทศวีสาล. 2535 : 166 - 167)

3. แป้งปั้น (Dough Play) แป้งปั้นเป็นเครื่องเล่นที่ให้ความพอใจแก่เด็กชวนใจให้เด็กเล่น เพราะสามารถปั้นหรือนวดเล่นได้ง่าย สีสรรสวยงาม ไม่เป็นอันตราย

- ส่วนผสมแป้งทำขนม
1. แป้งข้าวเจ้า 2 ส่วน
 2. แป้งข้าวเหนียว 2 ส่วน
 3. เกลือป่น 1 ส่วน
 4. สีสำหรับผสมทำขนม
 5. น้ำสะอาด

หมายเหตุ ใช้แป้งสาลี 3 ส่วน แทนแป้งข้าวเจ้าและแป้งข้าวเหนียว
ดังกล่าวแล้วก็ได้

วิธีละลายสีทาชม ใช้น้ำร้อนชงลงในสีทาชมให้ละลายเสียก่อน

วิธีผสมแป้งนั้น ตวงแป้งข้าวเจ้า และแป้งข้าวเหนียวตามส่วนร้อนแป้งใส่ในชามอ่าง ใส่เกลือป่นตามส่วน ใช้นิ้วคนแป้งและเกลือป่นให้เข้ากัน ค่อย ๆ เทสีทาชมที่ชงน้ำร้อนละลายแล้วลงไปในชามอ่างใช้มือทั้งสองเขย่าแป้ง และค่อยเติมน้ำร้อนลงบนแป้ง นวดจนแป้งเหนียวพอดีที่จะใช้ปั้นได้ ถ้าใช้แป้งสาลีแทนแป้งข้าวเจ้าและแป้งข้าวเหนียว ให้ใช้น้ำเย็นธรรมชาติตามปกติ หากใช้น้ำร้อนนวดแป้งสาลีจะได้แป้งที่แข็งเหนียวเหนียวมากเกินไปหรือการเติมน้ำที่น้อยเกินไปและการนวดแป้งยังไม่เหนียวพอดีที่จะใช้ปั้น จะได้แป้งที่แฉะหรือแตกง่ายหรือการเติมน้ำที่มากเกินไปก็จะทำให้ได้แป้งที่เหนียวติดมือ เหนอะหนะควรผสมสีอ่อน ๆ ชวนให้น่าเล่นมากกว่าสีเข้มหรือสีจัด และช่วยให้ทราบได้ว่า แป้งสกปรกควรเปลี่ยนใหม่ได้ด้วย

นอกจากนี้ การผสมแป้งนี้ให้เด็กนั้นควรใช้เล่นได้หลาย ๆ ครั้ง วิธีที่จะเก็บแป้งไว้เล่นได้นานขึ้นก็คือ

1. ใช้ปั้นเป็นก้อนโตประมาณเท่าผลมังคุด
2. ใช้ผ้าเนื้อนุ่ม ๆ เช่น ผ้าขนหนูเก่า ๆ ชุบน้ำแล้วบิดให้พอหมาด ๆ ห่อแป้งที่ปั้นเป็นก้อนไว้แล้วนั้นให้มิดชิด
3. นานแป้งที่ห่อผ้าไว้แล้วใส่ในถุงพลาสติก ปิดปากถุงไม่ให้อากาศเข้า เก็บไว้ในตู้เย็นชั้นล่างซึ่งใช้เก็บผัก หรือที่ผนังด้านในของตู้เย็นก็ได้ เพราะไม่ต้องการให้แป้งแข็งเกินไปเมื่อจะใช้เล่นในโอกาสต่อไป ถ้าไม่มีตู้เย็น ก็อาจวางหรือแขวนถุงพลาสติกนั้นไว้นอกหน้าต่างให้ได้รับความเย็นจากธรรมชาติในเวลากลางคืน
4. สามารถเก็บแป้งไว้ให้เด็กเล่นไว้ในตู้เย็นถึง 6 เดือน แต่โดยรวมมักเก็บรักษาไว้ในตู้เย็นเพียง 2 - 3 สัปดาห์ เพราะเด็กจำนวนมากใช้เล่น อาจสะสมเชื้อโรคไว้ในแป้งนั้น และสีของแป้งก็แสดงความสกปรกด้วย

สำหรับเศษวัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการปั้นนี้ เลิศ อำนันทะ (2523 : 119) แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. เศษวัสดุที่มีลักษณะแบน (2 มิติ) ได้แก่ ใบไม้ กระดาษ หนังสือพิมพ์ กระดาษห่อของ ตั๋วรถเมล์ ฟางข้าว หญ้าแห้ง ฯลฯ
2. เศษวัสดุที่มีลักษณะเป็นก้อน (3 มิติ) ได้แก่ เปลือกมะพร้าว ไม้ไผ่ กะลา กิ่งไม้ รากไม้ ก้อนหิน กรวด ดิน ก้อน เมล็ดพืช ฯลฯ

ในกิจกรรมการปั้น การนำเสนอวัสดุมาใช้มีวัตถุประสงค์เพื่อตกแต่ง ต่อเติม
ก่อให้เกิดการทดลองค้นคว้าในการใช้ความคิดและจินตนาการ เพื่อสร้างงานให้มีความสมบูรณ์
และประสบความสำเร็จ

๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

กรวิภา สรรพกิจจานง (2532 : 45) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้
กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบขั้นๆ และแบบอิสระ
พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ แบบอิสระมีความสามารถในการใช้
กล้ามเนื้อเล็กสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบขั้นๆ

อารี เกษมรติ (2533 : 87) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็น
กลุ่ม และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบรักทะนุถนอม ผลปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง
สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักทะนุถนอมเมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็น
กลุ่มที่มีความเชื่อมั่นสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักทะนุถนอมเมื่อทำกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์ปกติ

สุทธาภา โชติประดิษฐ์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเอง
ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมที่เด็กริเริ่มกิจกรรม
อย่างอิสระในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ พบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
และการเล่นตามมุมโดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มย่อย มีความเชื่อมั่นในตนเอง
เพิ่มขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
และการเล่นตามมุมโดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มใหญ่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
เพิ่มขึ้นก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
และการเล่นตามมุมโดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มย่อยกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ

จัดประสบการณ์ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมโดยให้เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระแบบกลุ่มใหญ่ มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา ภาษာ สังคมและอารมณ์ โดยครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาการดังกล่าว จากการศึกษาผลงานวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมแบบที่ครูให้อิสระกับเด็กในการคิดและปฏิบัติส่งผลต่อการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กได้ดีกว่า การจัดกิจกรรมแบบที่ครูเป็นผู้ชี้แนะหรือชี้แนะ เพราะเมื่อเด็กมีโอกาสดคิดและลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยไม่ถูกจำกัดขอบเขตให้ทำตามตัวอย่าง เด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ภูมิใจในความสำเร็จที่เกิดจากแรงกายแรงใจของตน ซึ่งส่งผลให้สามารถประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นคนที่มีคุณภาพเพื่อสังคม

บทบาทของครูกับรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

1. บทบาทของครูต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม

ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่ง ก่อ สวัสดิทานิชย์ และคนอื่น ๆ (2505 : 178 - 181) ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า ครูเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก ย่อมจะถ่ายทอดพฤติกรรมและทัศนคติให้แก่เด็ก ครูที่มีความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กตามวัย ยอมรับสภาพสติปัญญา และความสามารถของแต่ละบุคคล ช่วยให้เด็กแต่ละคนเจริญงอกงาม ทั้งความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ช่วยให้เด็กรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จเป็นขั้น ๆ และให้คำยกย่องชมเชยตามสมควร และในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กนั้น เลอวิน (Lewin) ลิปปेट (Lippert) และไวท์ (White) สรรพพบว่า มี 3 รูปแบบ คือ

1. แบบอัตตาริปไตย (Authoritarian)

คือ ครูกำหนดเนื้อหาวิธีสอน และกิจกรรมให้ทุกอย่างโดยที่นักเรียนไม่มีส่วนร่วมเลย เมื่อมอบงานให้นักเรียนทำ นักเรียนจะขัดแย้งไม่ได้ นักเรียนไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การวัดผลเป็นไปตามความพอใจของครู

การวัดผลแบบนี้อาจทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี แต่นักเรียนอาจจะมีความรู้สึกแบบก้าวร้าว เนื่องจากรู้สึกว่าคุณครูกดขี่ นักเรียนจะขาดความรับผิดชอบ การริเริ่มสร้างสรรค์ และการเป็นผู้นำ

2. แบบปล่อยปละละเลย (Laissez - faire)

มีลักษณะตรงกันข้ามกับแบบอัตตาธิปไตย คือ ครูไม่เอาใจใส่ในการสอน และการอบรมนักเรียน ปล่อยให้เด็กเรียนทำอะไรตามความพอใจ การวัดผลไม่มีหลักเกณฑ์ ครูบางคนเข้าใจว่าการจัดรูปแบบนี้เป็นแบบประชาธิปไตย

มีผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดี และไม่ส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดี นักเรียนจะเป็นคนทำงานไม่เป็น ไม่รู้จักรับผิดชอบ

3. แบบประชาธิปไตย (Democratic)

เป็นรูปแบบที่ครูให้โอกาสนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มแบบประชาธิปไตย / โดยครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำ และช่วยเหลือการวัดผลเป็นไปอย่างยุติธรรม และสม่ำเสมอ

การปกครองแบบนี้จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ในด้านบุคลิกภาพ เด็กจะได้รับการฝึกความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (น้อมฤดี จงพยุงะ . 2516 : 164 - 166)

จากข้อมูลข้างต้นจะพิจารณาได้ว่า สามารถนำไปเปรียบเทียบกับลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยใน 3 รูปแบบ คือ ครูมีบทบาทแบบชี้แนะ เปรียบได้กับรูปแบบอัตตาธิปไตย ครูมีบทบาทแบบให้อิสระเปรียบได้กับรูปแบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตยเปรียบได้กับการจัดกิจกรรมที่ครูมีบทบาทแบบชี้แนะ จึงขอแยกกล่าวถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะทั้ง 3 รูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมศิลปะแบบผู้ชี้แนะ

การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ เลิศ อานันทะ (2523 : 4 - 30)

เสนอแนะไว้ว่า

ครูจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากกว่าเด็ก เพราะครูจะเป็นผู้บอกหรือแนะนำ ให้เด็กทุกคนได้ทำงานที่มีลักษณะเหมือนกันทั้งชั้น หรือมีแบบกำหนดไว้ให้เป็นเนื้อหาให้ทุกคนทำตามแบบอย่าง ถ้าฝึกแบบหรือลักษณะที่ไว้ ครูจะคอยแนะนำแก้ไขให้ วิธีการชี้แนะในลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กมีความชำนาญในด้านฝีมือ ส่งเสริมให้รักความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสามารถในการปฏิบัติงานทำได้ตามแบบอย่างตายตัว ตลอดทั้งมีความแม่นยำในการใช้ประสาทตาให้สัมพันธ์กับกล้ามเนื้ออย่างมากร วิชาังไม่สามารถที่จะส่งเสริมพัฒนาการ

ของเด็กได้ทุกคน ทั้งนี้เพราะเด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน และการใช้มีผลเสียมากกว่าผลดี คือ

1. ลักษณะงานแต่ละครั้งจะเหมือนหรือคล้ายคลึงกันทั้งชั้น
2. เป็นการปิดกั้นการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์
3. เด็กจะสูญเสียความมั่นใจ ขาดความริเริ่มที่เป็นตัวของตัวเอง จะคอยรับฟังคำสั่งหรือทำตามแบบอย่างของผู้อื่นอยู่เสมอ
4. เด็กทุกคนไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เด็กฉลาดไม่ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาสติปัญญาให้เจริญก้าวหน้า ขณะเดียวกันเด็กที่ด้อยกว่าก็หมดโอกาสในการปรับปรุงตัวเอง
5. ความสนใจของเด็กต่อกิจกรรมค่อนข้างน้อย เนื่องจากครูเป็นผู้ชี้แนะ และวางแผนให้ทั้งหมด

แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมแบบครูเป็นผู้ชี้แนะ จะส่งผลดีต่อทักษะความชำนาญในรูปแบบที่ครูกำหนด แต่มิได้ส่งผลในแง่บวกต่อความเชื่อมั่นในตนเอง

2. กิจกรรมศิลปะแบบอิสระ

องค์การ อินทรมพรรย์ และคนอื่น (2526 : 279 - 282) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการให้เด็กมีโอกาสดแสดงออกอย่างอิสระไว้ว่า การให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ช่วยให้เกิดผลดีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน เพราะเด็กได้ทำงานอย่างพึงพอใจตามความคิดของตนเอง
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง การให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระโดยไม่กำหนดแบบอย่างตายตัวจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในการทำงานของตนมากขึ้น เนื่องจากผลงานของเด็กเป็นที่ยอมรับในเรื่องของการแสดงออกมากกว่าการเลียนแบบ เด็กจะได้รับการพัฒนาในด้านของการเป็นผู้กล้าคิด กล้าทำ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ เด็กที่กล้าแสดงออกจะต้องมีความคิดเป็นตัวของตัวเอง มีความฉับไวในการคิดการกระทำที่ไม่เป็นการลอกเลียนแบบผู้อื่น
4. ความเป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเป็นที่ตั้ง มีเหตุผลในการคัดเลือก หรือตัดสินใจต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

5. การเป็นผู้รู้จักสังเกต การสังเกตช่วยให้เด็กที่มีลำดับขั้นตอนในการทำงาน สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างรวดเร็ว ช่วยทำให้เด็กเกิดความมั่นใจมากขึ้น และเป็นการฝึกให้เด็กรู้จักทำงานอย่างมีลำดับขั้น

6. ความสามารถในการประยุกต์ใช้ เป็นความสามารถในการดัดแปลงประสบการณ์ที่ได้พบเห็นมาใช้ในการกิจกรรมศิลปะได้

7. ความเป็นผู้กล้าตัดสินใจ เช่น การฉีกรูปทรงตามความคิดโดยไม่ต้องร่างแบบก่อน ผู้ที่ทำได้ต้องมีความเชื่อมั่น และกล้าตัดสินใจ

8. การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การแสดงออกอย่างฉับไว ต้องอาศัยความสามารถในการแก้ปัญหา ครูจึงควรเน้นให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น และกล้าที่จะแสดงออก มิใช่เลี่ยงปัญหา

สมจิต ชนสุกาญจน์ (2520 : 27) กล่าวสอดคล้องกันว่า การจัดประสบการณ์โดยให้เด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้เด็กเข้าใจเรื่องที่เรียนรู้ได้ง่าย ทำให้การเรียนรู้มีความหมายแก่เด็กยิ่งขึ้น และในการจัดประสบการณ์ครูควรยึดหลักการจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก โดยคำนึงถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นหลัก

หากครูไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมของเด็ก ไม่ว่าจะในกรณีใดกล่าวคือ ครูให้อิสระกับเด็กในทุกด้าน ถ้าเด็กมีปัญหาในการทำกิจกรรม แต่ครูไม่ตอบสนอง ไม่เสนอแนะ ชี้แนะ หรือช่วยเหลือ เด็กจะประสบความสำเร็จ และเกิดความเชื่อมั่นในตนเองหรือไม่เพียงไรนั้นเป็นเรื่องที่ควรแก่การศึกษาต่อไป

5. กิจกรรมศิลปะแบบกึ่งชี้แนะ มีลักษณะระหว่างแบบชี้แนะ และแบบอิสระผสมผสานกัน ในรูปแบบนี้กล่าวได้ว่า ครูเป็นเพียงผู้คอยให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ เด็กจะมีอิสระในการคิด การแสดงทั้งทางวาจา ท่าทาง อันจะส่งผลต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็กในที่สุด (ภรณ์ คุรุตะนะ. 2532 : 3 - 4)

สำหรับการบังคับ ควบคุม ถึงแม้ไม่เป็นการส่งเสริมบรรยากาศการสร้างสรรค์ ในขณะเดียวกันถ้าไม่มีการแนะนำเสียเลย ก็อาจมีการเดินทางผิดได้เช่นกัน การส่งเสริมให้กำลังใจ การให้รางวัล ก็ไม่ใช่สิ่งเลวร้ายจนเกินไป แต่ควรทำในรูปแบบและกาลเทศะอย่างเหมาะสม (ดำรง วงศ์ปราช. 2529 : 126) นอกจากนี้ การตั้งใจ

ขณะที่เด็กพูด สนใจในคำถามของเด็ก ตลอดจนการกล่าวคำชมเชยหรือแสดงกิริยาชื่นชม ในผลงานของเด็ก ล้วนเป็นการช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจในความสามารถของตน (วรารักษ์ รักวิจัย. 2527 : 162)

กิจกรรมศิลปะแบบกึ่งชี้แนะ จึงเป็นการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้ทำ กิจกรรมอย่างอิสระ แต่ครูจะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กในโอกาสที่เหมาะสม เพื่อให้เด็ก ได้ใช้ความคิดเพื่อค้นหาวิธีทางของตน สำหรับการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กหรือไม่ นั้นขึ้นกับสถานการณ์ เด็กบางคนมีความอดทนต่อความคับข้องใจ (Frustration) มาก แต่ บางคนก็ไม่มี ความอดทน อาจเกิดโทษแล้วเลิกทำกิจกรรม ดังนั้น ครูจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณ ในการเลือกที่จะเข้าไปหรือไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง และถ้าหากจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเด็กต้อง เลือกช่วงเวลาที่จะเข้าไปอย่างเหมาะสม (เตือนใจ ทองสวัสดิ์. 2531 : 92 - 95) เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยให้สูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครู

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮิกกี้ (Hicky. 1972 : 4997 - B) ได้ศึกษาประสบการณ์การเล่นต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาปรากฏว่า การเล่นแบบอิสระ (Free - Play) ช่วยให้ เด็กสามารถแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยกำหนดได้เร็วกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์การเล่น และกลุ่มที่ได้รับการชี้แนะทางตลอดเวลา

ไฟเทลสัน และรอส (Fietelson and Ross. 1973 : 202 - 223) ได้ทดลองเกี่ยวกับการเล่นของเด็กปฐมวัยที่มีผู้แนะนำกับไม่แนะนำพบว่า กลุ่มที่อยู่ในบริเวณที่ เล่น ซึ่งมีผู้คอยแนะนำการเล่นมีความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาการตามลำดับขั้นของการเล่น มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่มีผู้แนะนำ

ซิลวา บรูเนอร์ และเจโนวา (Sylva Bruner and Genova. 1976 : 193) ศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เล่นแบบอิสระ และกลุ่มที่เล่นโดยได้รับการสอนให้รู้จัก สังเกตหลักการแก้ปัญหาสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม และยังแสดงออกถึงความเข้าใจ อีกด้วย

งานวิจัยในประเทศ

รัตนา นุชนฤเลิศ (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่เล่นเกมประกอบการสอนโดยมีผู้ชี้แนะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เล่นเกมการศึกษาประกอบการสอนอย่างอิสระ

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528 : 167 - 168) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับเด็กปฐมวัย ในด้านพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนพบว่า โดยส่วนรวมส่วนใหญ่ผู้สอนจะเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรม โดยการบรรยายหรือการใช้คำสั่งเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนอง ดังนั้น ผู้เรียนจึงแสดงพฤติกรรมริเริ่มในขณะที่มีการเรียนการสอนน้อยมาก นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับการที่ผู้สอนยอมรับความคิดเห็น และพฤติกรรมผู้เรียนก้าวร้าวก็เกิดขึ้นน้อยมากเช่นเดียวกัน

✱ พฤติกรรมดังกล่าว เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในทุกภาค นอกจากนี้ได้พบพฤติกรรมที่แตกต่างระหว่างภาคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพฤติกรรมที่มีความถี่ในระดับกลางถึงระดับสูงดังนี้

✱ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากในภาคเหนือ คือ ผู้สอนบรรยาย อธิบาย สรุป เล่าเรื่อง สาธิต อบรม และแนะนำทางวาจา ผู้สอนถามคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนวิเคราะห์และ/หรือแสดงความคิดเห็นริเริ่ม ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมร้องให้ ร้องขอ ขออนุญาต กล่าวโทษในเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองทางวาจา พฤติกรรมผู้สอนยอมรับความรู้สึก และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกของผู้เรียนทางวาจา ผู้เรียนพูดหรือแสดงความคิดเห็นริเริ่มทางวาจา ผู้สอนยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนไปใช้ทางวาจา

✱ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ผู้สอนบรรยาย อธิบาย สรุป เล่าเรื่อง สาธิต อบรม แนะนำทั้งท่าทางและวาจา ผู้เรียนแสดงถึงพฤติกรรมตอบสนองทั้งท่าทางท่าทาง และวาจาพร้อมกัน ผู้สอนถามคำถามที่จำกัดคำตอบ ผู้สอนถามคำถามที่ถามความต้องการของผู้เรียน

✱ ภาคกลาง มีพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมากกว่าภาคอื่น ๆ คือ พฤติกรรมเงียบ ผู้สอนถามคำถามที่ถามความต้องการของผู้เรียน

✱ ภาคใต้ มีพฤติกรรมเกิดขึ้นมากกว่าภาคอื่น ๆ เล็กน้อย ได้แก่ ผู้สอนถามคำถามที่จำกัดคำตอบ ผู้สอนใช้คำสั่งทั้งทางตรงและทางอ้อมทางวาจา

กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเด่นชัดคือ ผู้สอนบรรยาย อธิบาย สรุปเล่าเรื่อง สาธิต อบรม แนะนำทางทำทาง ทางวาจา พฤติกรรมอื่น ๆ ที่อยู่ในระดับรอง ๆ ลงมาจากภาคอื่น ๆ ได้แก่ ผู้สอนถามคำถามที่จำกัดคำตอบ ผู้สอนถามคำถามที่ต้องการให้ผู้เรียนวิเคราะห์/หรือแสดงความคิดเห็นเริ่ม

ลดาวัลย์ กองช่าง (2530 : 59) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติแบบอิสระ มีผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหาสูงกว่าและใช้เวลาในการแก้ปัญหาน้อยกว่าเด็กที่ได้รับประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติแบบชี้แนะ

วิยะดา บัวเพื่อน (2531 : 46) ได้ศึกษาพบว่า การให้เด็กปฐมวัยเล่นเกมการศึกษาด้วยตนเอง เด็กจะมีความสนใจในการเล่นสูงกว่าเด็กที่เล่นเกมการศึกษาโดยครูชี้แนะ

ทวีพร ฌ นคร (2533 : 65 - 66) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นสร้างสรรค์กลางแจ้งแบบกึ่งชี้แนะ มีความสามารถในการสังเกต และจำแนกแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการเล่นสร้างสรรค์กลางแจ้งแบบอิสระ

สุทธิพรณ ชีรพงศ์ (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครุมีมีส่วนร่วม และแบบครุไม่มีมีส่วนร่วม พบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มแบบครุมีมีส่วนร่วม มีพฤติกรรมการร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มแบบครุไม่มีมีส่วนร่วม มีพฤติกรรมการร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มแบบครุมีมีส่วนร่วม มีพฤติกรรมการร่วมมือสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบครุไม่มีมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปั้น และบทบาทของครูที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยพบว่า กิจกรรมการปั้นมีส่วนในการเสริมสร้างให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนอง

ความต้องการในการแสดงออกของเด็กได้อย่างเหมาะสม และจากเหตุผลที่ว่าการจัดกิจกรรมการปั้นที่โรงเรียนนั้น ครูเป็นผู้มีอิทธิพลมากที่สุด เพราะเป็นผู้กำหนดรูปแบบของการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก แต่เนื่องจากครูแต่ละคนมีความแตกต่างกันจึงแสดงบทบาทในจัดกิจกรรมแตกต่างกันไป ดังนั้นเพื่อเป็นการศึกษาถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมการปั้นสำหรับส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กได้อย่างเหมาะสมที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบชิ้นนะ กิ่งชิ้นนะ และอิสระ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบชิ้นนะ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
 2. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบกิ่งชิ้นนะ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
 3. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
 4. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบชิ้นนะ และแบบกิ่งชิ้นนะ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกัน
- เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบกิ่งชิ้นนะ และแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกัน
- เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบชิ้นนะ และแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลอง
5. การดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เนื่องจากโรงเรียนจัดห้องเรียนแบบคละ ผู้วิจัยจึงจับฉลากห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มา 3 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 7 ห้อง
2. ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลากห้องเรียนทั้ง 3 ห้อง เพื่อเลือกกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบครูเป็นผู้ชี้แนะ
2. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ
3. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ
4. แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร และสื่อทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบครูเป็นผู้ชี้แนะ
 - 1.1 ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2534
 - 1.2 เขียนแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบครูเป็นผู้ชี้แนะ โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย
เนื้อหา กิจกรรม สื่อ การประเมินผล ซึ่งการจัดกิจกรรมประกอบด้วย
ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนใจ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้เพลง เกมและ
คำถาม
ขั้นกิจกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้สร้างผลงานตามแบบ
และวิธีการที่ครูเป็นผู้สาธิต
ขั้นสรุป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้เสนอผลงานที่ตนทำให้ผู้อื่น
เข้าใจ
 - 1.3 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบครูเป็นผู้ชี้แนะ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มี
ประสบการณ์ทางการสอนเป็นผู้ตรวจและปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่าน คือ
 1. ศศ.วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์สถาบันราชภัฏพระนคร
 2. อาจารย์รุ่งระวี กนกวิบูลย์ศรี อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
 3. อาจารย์อารี เกษมรัตติ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
 - 1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง
แก้ไข
 - 1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบครูเป็นผู้ชี้แนะ ไปทดลองสอนกับเด็ก
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลปราชญ์บุรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อ
ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้สมบูรณ์ ตรวจสอบ
 - 1.6 จัดทำฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้ในการทดลอง
2. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ มีขั้นตอนในการสร้างแบบเดียวกับวิธี
ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบครูเป็นผู้ชี้แนะ ซึ่งประกอบด้วย

ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนใจ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้เพลง เกมและคำถาม

ขั้นกิจกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้แสดงความคิด ความสามารถ เพื่อสร้างผลงานด้วยตนเอง โดยไม่มีการสาธิตหรือสั่งให้ทำ ครูเป็นผู้ใช้คำพูดหรือคำถาม กระตุ้นให้เด็กมีทางเลือกในการทำงาน

ขั้นสรุป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้เสนอผลงานที่ตนทำให้ผู้อื่นเข้าใจ

2.1 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งขั้นและที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้

ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีประสบการณ์ทางการสอนเป็นผู้ตรวจและปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่าน คือ

1. ผศ. วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์สถาบันราชภัฏพระนคร
2. อาจารย์รุ่งระวี กนกวิบูลย์ศรี อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

3. อาจารย์อารี เกษมรัติ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2.2 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งขั้นและที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ

แล้วมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งขั้นและไปทดลองสอนกับเด็กนักเรียน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้สมบูรณ์ ตรวจสอบ

2.4 จัดทบทวนที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้ในการทดลอง

3. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ มีขั้นตอนในการสร้างแบบเดียวกับวิธี

ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ ซึ่งประกอบด้วย

ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนใจ ในขั้นนี้ผู้วิจัยใช้เพลง เกมและคำถาม

ขั้นกิจกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนคิด และสร้างผลงานด้วยตนเอง โดยไม่มีการสาธิตหรือออกคำสั่ง หรือใช้คำพูดคำถามจากครู เพื่อให้เด็กมีทางเลือกในการทำงานถึงแม้ว่าเด็กจะมีปัญหา หรือข้อร้อง

ขั้นสรุป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้เสนอผลงานที่ตนทำให้ผู้อื่นเข้าใจ

3.1 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ

และผู้มีประสบการณ์ทางการสอนเป็นผู้ตรวจและปรับปรุงแก้ไข จำนวน 3 ท่าน คือ

1. ผศ.วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์สถาบันราชภัฏพระนคร
2. อาจารย์รุ่งระวี กนกวิบูลย์ศรี อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์อารี เกษมรติ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

3.2 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ
แล้วมาปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระไปทดลองสอนกับเด็กนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อ
ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้สมบูรณ์ ตรวจสอบ

3.4 จัดทำบันทึกที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้ในการทดลอง

4. แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและสื่อทาง
การศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มีขั้นตอนในการเลือก และการหาคุณภาพตาม
ลำดับ คือ

4.1 ศึกษาแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองของกองวิชาการ สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า มีความเหมาะสมกับการท่วิจัยครั้งนี้
เพื่อทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง

4.1.1 ลักษณะของแบบทดสอบ แบบทดสอบนี้ใช้วัดความเชื่อมั่นในตนเอง
4 พฤติกรรม คือ การตัดสินใจด้วยตนเอง ความสามารถในการแสดงออก การพยายามทำงาน
ให้ดีขึ้น และการพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง จำนวนข้อสอบที่ใช้วัดแต่ละพฤติกรรมมี 3 ข้อ
รวมทั้งฉบับมี 12 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบรูปภาพมี 3 ตัวเลือก

4.1.2 วิธีการให้คะแนน ตรวจวัดคะแนนจากแบบทดสอบที่ได้กระทำโดยมี
เกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

2	หมายถึง	การกระทำหรือการที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มาก
1	หมายถึง	การกระทำหรือการที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ปานกลาง
0	หมายถึง	การกระทำหรือการที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์น้อยหรือไม่พึงประสงค์

4.1.3 คุณภาพของแบบทดสอบ แบบทดสอบชุดนี้ กองวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองทั้งฉบับ จากสูตร KR-20 (Kuder-Richardson 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ 0.98

4.2 นำแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ไปทดสอบกับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นอีกครั้ง ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ 0.73

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการวิจัย ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E1	T1 E1	X1	T2 E1
E2	T1 E2	X2	T2 E2
C	T1 C	~	T2 C

ความหมายของสัญลักษณ์

E1	แทน	กลุ่มทดลองที่ 1
E2	แทน	กลุ่มทดลองที่ 2
C	แทน	กลุ่มควบคุม
T1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง

T2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X1	แทน	การจัดกิจกรรมการปั้นแบบกิ่งขี้เณ
X2	แทน	การจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ
~	แทน	การจัดกิจกรรมการปั้นแบบขี้เณ

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 รวมเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน ๆ ละ 30 นาที รวม 40 ครั้ง เป็นเวลา 20 ชั่วโมง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนการทดลองเป็นรายบุคคล โดยใช้แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 12 ข้อ ใช้เวลาในการดำเนินการสอบทั้งหมดประมาณ 45 นาที

ตาราง 2 แสดงเวลาที่ใช้ในการทดสอบ

วัน	08.30 - 09.15 น.
จันทร์	กลุ่มควบคุม
อังคาร	กลุ่มทดลอง 1
พุธ	กลุ่มทดลอง 2

2. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองทีละกลุ่ม ซึ่งทั้งสามกลุ่มจะใช้อุปกรณ์และวัสดุที่เหมือนกันตามแผนการจัดกิจกรรม ดังนี้

กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2
<u>ขั้นนำ</u> ครูชักชวนและเร้า ความสนใจให้เด็กทำ กิจกรรม โดยใช้เพลง เกม คำถาม	<u>ขั้นนำ</u> ครูชักชวนและเร้า ความสนใจให้เด็กทำ กิจกรรม โดยใช้เพลง เกม คำถาม	<u>ขั้นนำ</u> ครูชักชวนและเร้า ความสนใจให้เด็กทำ กิจกรรม โดยใช้เพลง เกม คำถาม
<u>ขั้นกิจกรรม</u> ครูแจ้งสิ่งที่จะทำ สาธิตวิธีการปั้นและ ตกแต่งเศษวัสดุ แล้ว จึงให้เด็กทำกิจกรรม ด้วยตนเอง	<u>ขั้นกิจกรรม</u> เด็กแต่ละคนคิด และสร้างผลงานด้วย ตนเอง โดยไม่มีการ สาธิตหรือออกคำสั่ง ครูเป็นผู้ใช้คำพูดหรือ คำถามกระตุ้นให้เด็ก มีทางเลือกในการ ทำงาน	<u>ขั้นกิจกรรม</u> เด็กแต่ละคนคิด และสร้างผลงานด้วย ตนเอง โดยครูสด บทบาทในการสาธิต การชี้แนะ และการ ตั้งคำถาม
<u>ขั้นสรุป</u> เด็กเล่าผลงานให้ เพื่อนและครูฟัง	<u>ขั้นสรุป</u> เด็กเล่าผลงานให้ เพื่อนและครูฟัง	<u>ขั้นสรุป</u> เด็กเล่าผลงานให้ เพื่อนและครูฟัง

หมายเหตุ : แผนการจัดกิจกรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงตามระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมประมาณ 30 นาที โดยให้แต่ละกลุ่ม สลับเวลาการทำกิจกรรมจนสิ้นสุดการทดลอง ดังตาราง 3

ตาราง 3 เวลาที่ใช้ในการทดลอง

เวลา	08.30 - 09.00 น.	09.20 - 09.50 น.	10.10 - 10.40 น.
วัน			
จันทร์	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2
พุธ	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1
พฤหัสบดี	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2

หมายเหตุ : ทั้งสามกลุ่มสลับเวลาในการจัดกิจกรรมเวียนไปจนครบ 8 สัปดาห์

3. เมื่อดำเนินการทดลองไปแล้ว 8 สัปดาห์ นำแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองชุดเดิม ทดสอบกับเด็กทั้งสามกลุ่ม โดยดำเนินการแบบเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลองและตรวจให้คะแนนการทำงานแบบทดสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS-PC⁺ ซึ่งทำการวิเคราะห์สถิติต่อไปนี้

1. สถิติสำหรับหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนน

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มปกติระหว่างสอน และหลังสอน โดยใช้สถิติแบบ Repeated two way ANOVA (Dayton. 1970 : 244 - 301)

3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนหลังสอนที่ปรับแก้คะแนนที่ได้จากก่อนการทดลอง โดยใช้สถิติแบบ One way ANOVA (Dayton. 1970 : 326 -338)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดลอง
df	แทน	ค่าชั้นความเป็นอิสระ
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
กลุ่มควบคุม	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นกับเศษวัสดุแบบขี้เถ้า
กลุ่มทดลอง 1	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นกับเศษวัสดุแบบกิ่งขี้เถ้า
กลุ่มทดลอง 2	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นกับเศษวัสดุแบบอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ก่อนและหลังการทดลอง
2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 จำแนกตามการสอบก่อนและหลังการทดลอง
3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง
4. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง
5. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม ก่อนกับหลังการทดลอง
6. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง 1 ก่อนกับหลังการทดลอง
7. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง 2 ก่อนกับหลังการทดลอง
8. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และ กลุ่มทดลอง 2 หลังการทดลอง

การแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตาราง 4

021 2199

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่ม	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	N	$\bar{X}$	SD	N	$\bar{X}$	SD
ควบคุม	32	16.31	2.21	32	15.92	3.25
ทดลอง 1	32	15.47	2.91	32	19.59	2.77
ทดลอง 2	32	15.91	1.69	32	15.75	3.94

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 เป็น 16.31, 15.47 และ 15.91 ตามลำดับ โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 2.21, 2.91 และ 1.69 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ที่นำมาศึกษาครั้งนี้ มีพื้นฐานความรู้ด้านความเชื่อมั่นในตนเองเฉลี่ยใกล้เคียงกันและความแตกต่างระหว่างบุคคลในทั้งสามกลุ่มคล้ายคลึงกัน

หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 เป็น 15.92, 19.59 และ 15.75 ตามลำดับ โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 3.25, 2.77 และ 3.94 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา หลังจากได้รับการทำกิจกรรมการปั้นแล้ว มีแนวโน้มของคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่างกัน โดยกลุ่มทดลอง 1 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และภายในแต่ละกลุ่มมีคะแนนแตกต่างกันไม่มากนัก

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างกลุ่มควบคุม
กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 จำแนกตามการสอบก่อนและหลัง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองระหว่างกลุ่มควบคุม
กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ก่อนกับหลังการทดลอง มาเปรียบเทียบด้วยการวิเคราะห์
ความแปรปรวน 2 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 คือ การสอบ และองค์ประกอบที่ 2 คือ
วิธีการทดลอง (Repeated two way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองระหว่างกลุ่มควบคุม กลุ่ม
ทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 จำแนกตามการสอบก่อนและหลัง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig of F
ภายในกลุ่มการทดลอง	1252.16	93	13.46		
ระหว่างกลุ่มการทดลอง	53.76	2	26.88	2.00	.142
ภายในกลุ่มการสอบ	504.78	93	5.43		
การสอบ	36.75	1	36.75	6.77	.011
ปฏิสัมพันธ์	132.47	2	66.23	12.20	.000

(การสอบกับวิธีการทดลอง)

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 ปรากฏว่า

1. ก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชิ้นนะ กิ่งชิ้นนะ และอิสระ
มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชิ้นนะ กิ่งชิ้นนะ และอิสระ
มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีการจัดกิจกรรมการปั่นและการสอบ มีอิทธิพลร่วมกันต่อคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่า การทดสอบก่อนและหลังการทดลอง และการได้ทำกิจกรรมการปั่นแบบซึ้นนะ กึ่งซึ้นนะ และอิสระ มีผลให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยแตกต่างกัน

จากผลดังกล่าวจึงไม่สามารถหาผลหลัก (Main Effect) ของการทดลองนี้มาพิจารณาได้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาจากผลย่อย (Simple Effect) ต่อไป

X การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	dF	MS	F	Sig of F
ระหว่างกลุ่ม	13.144	2	6.572	1.178	.313
ภายในกลุ่ม	513.340	92	5.580		
รวม	526.464	94	5.601		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 ปรากฏว่าก่อนการทดลองเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ก่อนการทดลอง เด็กปฐมวัยที่จัดอยู่ในกลุ่มกิจกรรมการปั่นแบบซึ้นนะ กึ่งซึ้นนะ และอิสระ มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มาวิเคราะห์ความแปรปรวน บว และตั้งตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig of F
ระหว่างกลุ่ม	179.058	2	89.529	6.686	.002
ภายในกลุ่ม	1231.847	92	13.390		
รวม	1410.905	94	15.010		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 ปรากฏว่าหลังการทดลอง กิจกรรมการปั้นแบบชิ้นและ กึ่งชิ้น และอิสระ มีผลให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .002 แสดงว่าหลังการทดลองนักเรียนที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชิ้นและ กึ่งชิ้น และอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างจากก่อนการทดลอง

เพื่อแสดงให้เห็นเด่นชัดถึงความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของเด็กปฐมวัยแต่ละกลุ่ม ที่ทำกิจกรรมการปั้นที่แตกต่างกัน จึงได้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเอง โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ่ (Sheffe' test) ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เณะ กิ่งขี้เณะ และอิสสระ

กลุ่ม	$\bar{X}$	ควบคุม	ทดลอง 1	ทดลอง 2
		15.65	18.69	15.94
ควบคุม	15.65		.003	
ทดลอง 1	18.69			.002
ทดลอง 2	15.94			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 ปรากฏว่า หลังการทดลองแสดงว่า เด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง 1 มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .002 เด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองที่ 1 มีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .003 แสดงว่า การทำกิจกรรมการปั้นแบบกิ่งขี้เณะ มีผลให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เณะ และแบบอิสสระ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุมก่อน
กับหลังการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อน
กับหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม มาเปรียบเทียบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏผล
ดังตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม
ก่อนกับหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	dF	MS	F	Sig of F
ระหว่างกลุ่ม	1183.94	31	5.93		
ภายในกลุ่ม	3.06	1	3.060	.52	.478
รวม	1187.00	32			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 ปรากฏว่าหลังการทดลอง กิจกรรมการปั้นแบบ
ขี้เถ้า มีผลให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการปั้นแบบขี้เถ้าส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่นในตนเอง
ไม่แตกต่างไปจากก่อนการทดลอง

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง 1

ก่อนกับหลังการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลอง 1 ก่อนกับหลังการทดลอง มาเปรียบเทียบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง 1 ก่อนกับหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	dF	MS	F	Sig of F
ระหว่างกลุ่ม	100.73	31	3.25		.000
ภายในกลุ่ม	165.77	1	165.77		
รวม	266.50	32			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 ปรากฏว่าหลังการทดลอง กิจกรรมการปั้นแบบกึ่งขึ้นแะมีผลให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 แสดงว่าหลังการทดลองกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งขึ้นแะ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง 2

ก่อนกับหลังการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลอง 2 ก่อนกับหลังการทดลอง มาเปรียบเทียบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลอง 2 ก่อนกับหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig of F
ระหว่างกลุ่ม	220.11	31	7.10	.06	.816
ภายในกลุ่ม	.39	1	.39		
รวม	220.50	32			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 ปรากฏว่าหลังการทดลอง การทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ ส่งผลให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยแตกต่างกับก่อนการทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า หลังการทดลอง การทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่แตกต่างไปจากก่อนการทดลอง

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 หลังการทดลอง

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 หลังการทดลองมาวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 หลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig of F
ความแปรปรวนร่วม	276.472	1	276.47	26.33	.000
ระหว่างกลุ่ม	240.612	2	120.31	11.459	.000
ภายในกลุ่ม	955.375	91	10.49		
รวม	1410.905	94	15.010		

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 ปรากฏว่าเมื่อนำคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการทดลองมาใช้เป็นตัวแปรควบคุมแล้ว มีความสัมพันธ์กับคะแนนหลังทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าสามารถนำคะแนนก่อนการทดลองมาใช้เป็นตัวแปรควบคุม ตามข้อตกลงได้

เมื่อพิจารณาการทดสอบความแปรปรวนร่วม ปรากฏว่า หลังการทำกิจกรรมการปั้นแบบ ชี้นะ กิ่งชี้นะ และอิสระ และควบคุมคะแนนความเชื่อมั่นก่อนทดลองของแต่ละกลุ่ม แล้วส่งผลให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบ ชี้นะ กิ่งชี้นะ และอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบช้แนะ กึ่งช้แนะ และแบบอิสระ ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการปั้นแบบช้แนะ กึ่งช้แนะ และแบบอิสระที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบช้แนะ กึ่งช้แนะ และแบบอิสระ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบช้แนะ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
2. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งช้แนะ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
3. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบช้แนะ และแบบกึ่งช้แนะ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกัน
เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งช้แนะ และแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกัน
เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบช้แนะ และแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลัง

ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 3 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 7 ห้องเรียน จากนั้นจับฉลากห้องเรียนทั้ง 3 ห้อง เพื่อเลือกกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบครูเป็นผู้ชี้แนะ
2. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ
3. แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ
4. แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร และสื่อทางการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. วิธีดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองทั้งกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ดังนี้

กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ

กลุ่มทดลอง 1 เป็นกลุ่มที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นกึ่งชี้แนะ

กลุ่มทดลอง 2 เป็นกลุ่มที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ

โดยรวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยทำการทดสอบทั้ง 3 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS - PC⁺ ซึ่งทำการวิเคราะห์สถิติต่อไปนี้

1. สถิติสำหรับหาคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ - Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนน

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มปกติระหว่าง
ก่อนและหลังสอนโดยใช้สถิติแบบ Repeated two way ANOVA (Dayton. 1970 :
244 - 301)

3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนหลังสอนที่ปรับแก้คะแนนที่ได้จากก่อนการ
ทดลอง โดยใช้สถิติแบบ One way ANCOVA (Dayton. 1970 : 326 - 338)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า ✕

1. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้า มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและ
หลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบกิ่งขี้เถ้า มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและ
หลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000
3. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลัง
การทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้า และแบบกิ่งขี้เถ้า มีความเชื่อมั่น
ในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .002
เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบกิ่งขี้เถ้า และแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
หลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .003
เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบกิ่งขี้เถ้า และแบบอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
หลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปราย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้ทำ
กิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้า กิ่งขี้เถ้า และอิสระ ผลการวิจัยอภิปรายได้ดังนี้

1. จากการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้น
แบบขี้เถ้าก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่ากิจกรรม
การปั้นแบบขี้เถ้าส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างไปจากก่อนการทดลอง เนื่องจาก
เด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้าจะต้องคอยฟังคำสั่งของครู ขาดอิสระในการคิดและการกระทำ

เพราะตามแผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ ครูเป็นผู้คิด กำหนดผลงาน วิธีสร้างผลงาน การปั้น สาธิต และบรรยายวิธีการเพื่อให้เด็กทำตาม และหากเด็กมีปัญหาในการทำกิจกรรม ครูจะชี้แนะให้เด็กแก้ปัญหาตามที่ครูอธิบาย การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ กล่าวได้ว่าเป็นวิธีการ จัดกิจกรรมแบบครูเป็นศูนย์กลาง ซึ่งนางเยาว์ แซ่เพ็งแซ่ (2540 : 6) กล่าวว่า การจัด กิจกรรมแบบมีปฏิสัมพันธ์ทางเตียนนี้ จะก่อให้เกิดผลต่อเด็ก คือ เด็กจะคิดได้จำกัด คิดช้า จะเชื่อฟังครู ทำตามว่าง่าย มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพา และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะตาม ธรรมชาติเด็กวัยนี้ต้องการที่จะแสดงออกถึงความสามารถของตนและต้องการความเป็นอิสระ (วรารักษ์ รักวิจัย. 2533 : 15) เมื่อเด็กต้องฟัง ดู และทำตามการชี้แนะของครูโดยไม่มีข้อโต้แย้ง จึงทำให้เด็กขาดอิสระในการแสดงความสามารถ ขาดโอกาสในการคิดวางแผนในการทำงาน เพราะครูเป็นผู้คิดและวางแผนการทำกิจกรรมเพียงคนเดียว ความสนใจของเด็กต่อ กิจกรรมจะมีน้อย สังเกตได้จากการทำกิจกรรมของเด็กในระยะแรกของการทดลองเด็กจะสนใจ ทำกิจกรรมการปั้นตามรูปแบบที่ครูคิด เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 1 สัปดาห์ เด็กส่วนใหญ่จะขอ ใช้งานในลักษณะที่แปลกออกไปตามที่เด็กคิดขึ้น เมื่อครูยืนยันให้เด็กทำตามแบบ เด็กจะสร้างงาน ปั้นให้เสร็จตามวิธีที่ครูสาธิตและพูดคุยถึงผลงานที่ปั้นน้อยลง จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการปั้น แบบชี้แนะ เด็กจะไม่ได้รับการยอมรับในความคิดของตนจากครูและกลุ่มเพื่อนเพราะเด็กทุกคนทำ กิจกรรมงานปั้นที่เหมือนกัน ซึ่งเลิศ อานันตะ (2523 : 120 - 121) กล่าวว่า การเลียนแบบเช่นนี้ก่อให้เกิดปัญหา คือ เด็กสูญเสียความเชื่อมั่น เกิดความคับข้องใจ และมีความคิดสับสนใน ความสามารถของตน ถึงแม้กิจกรรมการปั้นจะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีส่วนส่งผลให้เด็กมีประสบการณ์ แห่งความสำเร็จในการทำกิจกรรม แต่ความสำเร็จที่เด็กไม่สามารถสร้างขึ้นจากความคิด ความ ต้องการของตน หรือคิดขึ้นแล้วครูไม่ได้ให้การยอมรับ ทำให้ขาดการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนอีกต่อ หนึ่ง จึงส่งผลให้เด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะมีความเชื่อมั่นในตนเองน้อยไปด้วย

2. จากการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้น แบบกึ่งชี้แนะ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 กล่าวได้ ว่า เด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะนั้น ครูเป็นผู้จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้เด็กเกิดการ สร้างผลงานการปั้นด้วยตนเอง โดยครูคอยชักชวนและสร้างความสนใจตลอดจนใช้คำพูด คำถาม กระตุ้นให้เด็กเกิดทางเลือกในการทำงาน ทำให้เด็กสามารถแสดงความสามารถตามความคิด และจินตนาการของตน ผ่านงานปั้นได้อย่างอิสระ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา หรือให้ทางเลือก

เมื่อเด็กมีปัญหาในการทำกิจกรรม ซึ่งมี คุรุรัตน์ (2532 : 3 - 4) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมแบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลางคือการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กเป็นผู้ร่วมหรือดำเนินกิจกรรมให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ เด็กจะมีอิสระในการคิด การเล่น การแสดงทางวาจา ท่าทาง และส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก เนื่องจากเด็กในวัยนี้ เป็นวัยที่มีความคิดริเริ่ม และต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง (สุรางค์ โคว์ตระกูล. 2533 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Erikson. n.d.)

การทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งอิสระ ส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสในการคิดจินตนาการและสร้างผลงานอย่างอิสระ เพราะครูจัดกิจกรรมให้เด็กคิดสร้างผลงานตามความสามารถของตนริเริ่มผลงานโดยไม่ต้องเลียนแบบจากครูหรือเพื่อน การเปิดโอกาสเช่นนี้ เป็นการแสดงการยอมรับความคิดเห็น ความรู้สึกของเด็กจากครู ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ต่อตนเองมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม (วาสนา เจริญสอน. 2537 : 67) เมื่อเด็กประสบปัญหาในการทำกิจกรรม เด็กสามารถขอคำปรึกษาจากครู ครูจะเข้าไปมีบทบาทในการช่วยเสริมสร้างความเข้าใจด้วยคำพูดหรือคำถาม คำพูดหรือคำถามของครูนอกจากจะช่วยกระตุ้นความคิดจินตนาการของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองแล้ว ยังเป็นสื่อที่ช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก จากการวิจัยของ มุสเซน และคนอื่น ๆ (Mussen and others. 1969) กล่าวว่า เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทางสังคมโดยครูคอยเอาใจใส่ดูแล ให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ และได้รับการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็กจะเป็นเด็กที่กล้าแสดงออก สามารถริเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ มีการติดต่อทางสังคมกับผู้อื่น มีความอิสระ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเข้าใจและแก้ปัญหาได้ดี นอกจากนี้สายฤดี วรกิจโกศาทร (2533 : 105) ยังให้ความเห็นสนับสนุนเพิ่มเติมว่า การให้คำแนะนำจากครูเพียงเล็กน้อย โดยไม่ต้องสอน คือครูไม่ได้บอกวิธีแก้ปัญหาโดยตรง แต่เสนอแนะด้วยคำถาม คำพูด ให้เด็กมีทางเลือกในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งการให้ความช่วยเหลืออย่างถูกต้องและเป็นกลาง ในจังหวะที่เหมาะสมขณะที่เด็กทำกิจกรรม จะช่วยให้เด็กมีความมั่นใจในความสามารถของตนเมื่อเด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็น ความสามารถในการทำกิจกรรมการปั้นตามแนวทางดังกล่าว จึงส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวได้ว่า เด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ

มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างไปก่อนจากก่อนการทดลอง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากรูปแบบการจัดกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ พบว่า เป็นกิจกรรมที่ครูเป็นผู้เตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้เด็กได้คิดและสร้างผลงานด้วยตนเองอย่างอิสระ แต่ครูไม่เข้าไปมีบทบาทในการให้คำแนะนำ หรือเสนอทางเลือกในการสร้างผลงานของเด็กถึงแม้จะมีปัญหาหรือข้อร้อง การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ เด็กกับครูจะปฏิสัมพันธ์กันน้อยมาก หรือเกือบจะไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ซึ่งประณตเล็กสวาสดี (2517 : 95 - 100) กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมโดยที่เด็กไม่มีปฏิสัมพันธ์กับครู ไม่มีการยกย่องชมเชยให้กำลังใจ ไม่ได้รับการเร้าและเสริมแรงหรือกระตุ้นเพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็น เด็กจะไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการกระทำกับสิ่งต่าง ๆ เด็กที่ทำการกิจกรรมการปั้นแบบอิสระในการทดลองครั้งนี้ ถึงแม้ครูจะเปิดโอกาสให้เด็กคิดและสร้างผลงานด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กที่ว่า เด็กวัยนี้ต้องการทำงานที่มีโอกาสแสดงความคิด ความอิสระของตน (สุรศักดิ์ หลานมาลา, 2539 : 87) แต่เนื่องจากกิจกรรมการปั้นกับเศษวัสดุเป็นกิจกรรมใหม่ ซึ่งแปลกออกไปจากกิจกรรมที่เด็กคุ้นเคย เด็กไม่มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมมาก่อนทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการคิดริเริ่มสร้างผลงานด้วยตนเอง เมื่อเด็กได้รับวัสดุอุปกรณ์จากครูเรียบร้อยแล้ว ครูจะปล่อยให้เด็กคิด และสร้างงานอย่างอิสระ โดยที่ครูไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ถึงแม้จะสังเกตพบว่าเด็กมีปัญหาในการทำกิจกรรม หรือขอความช่วยเหลือจากครูก็ตาม การที่เด็กต้องเผชิญกับการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยขาดการแนะนำช่วยเหลือจากครู จะทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจในการสร้างผลงาน เนื่องจากคิดริเริ่มด้วยตนเองไม่ได้ ดาร์รงค์ วงศ์อุปราช (2531 : 126) กล่าวว่า การบังคับควบคุมถึงแม้ไม่เป็นการส่งเสริมบรรยากาศการสร้างสรรค์ ในขณะเดียวกันถ้าไม่มีการแนะนำเสียเลย ก็อาจมีการเดินทางผิดเช่นกัน จากการทดลองพบว่า เด็กที่ทำการกิจกรรมการปั้นแบบอิสระในแต่ละกลุ่มจะมีผลงานที่คล้ายคลึงหรือเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าเกิดการเลียนแบบกันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กสามารถสร้างผลงานการปั้นด้วยตนเองอย่างอิสระ นอกจากนั้นผลงานการปั้นที่เด็กนำเสนอต่อครูและเพื่อน ถึงแม้จะสร้างผลงานได้สำเร็จ แต่เป็นผลงานที่มีรูปแบบซ้ำกัน เพราะเกิดการเลียนแบบกัน สามารถช่วยให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนได้น้อย ซึ่งส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองน้อยไปด้วย

4. ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ กึ่งชี้แนะ และอิสระ ทั้งที่ควบคุมและไม่ได้อาจควบคุมคะแนนก่อนทดลอง พบว่าความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ทั้งสามกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเด็กที่ทำกิจกรรมการปั้น แบบกึ่งชี้แนะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ และแบบอิสระ เนื่องจากกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้สร้างสรรค์ผลงาน การปั้นตามแนวคิด จินตนาการ ของตนเองอย่างอิสระ โดยมีครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านการใช้ คำพูด คำถามกระตุ้นความคิดของเด็ก เมื่อเด็กมีปัญหาในการทำกิจกรรมทำให้เด็กมีความพึงพอใจและรู้สึกอบอุ่นในการทำกิจกรรม เด็กได้รับการยอมรับทางความคิดและผลงานที่สร้างขึ้นจาก ครูและเพื่อน ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน และส่งผลต่อการพัฒนาความ เชื่อมั่นในตนเอง

ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น นางลักษณ์ สันสืบผล (2526 : 12) กล่าวว่า ครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้ใกล้ชิด และเป็นผู้ที่จัดกิจกรรมให้แก่เด็ก มีพฤติกรรมโต้ตอบกับเด็กอยู่ตลอดเวลา และมีอิทธิพลในการเสริมสร้างบุคลิกภาพและการพัฒนาการ ของเด็ก รูปแบบของกิจกรรมที่ครูมีบทบาทต่างกัน จึงส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กแตกต่างกันไป จากการศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ทำ กิจกรรมแบบชี้แนะ เป็นกลุ่มควบคุม มีรูปแบบการจัดกิจกรรมดังนี้ ครูจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และ ชักชวนให้เด็กทำกิจกรรม โดยแจ้งสิ่งที่จะทำ สาธิตวิธีการปั้นและตกแต่งวัสดุ และเล่าผลงานที่ สำเร็จแล้วให้เพื่อนและครูฟัง เด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 มีรูปแบบการจัดกิจกรรมคือ ครูจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และชักชวนให้เด็กทำกิจกรรมโดยไม่มีการ สาธิตหรือสั่งให้ทำ แต่เปิดโอกาสให้เด็กคิดและสร้างผลงานด้วยตนเอง ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือเป็นผู้ใช้คำพูดหรือคำถามกระตุ้นให้เด็กมีทางเลือกในการทำงาน ทั้งก่อนและระหว่างกิจกรรม และเล่าผลงานที่ทำเสร็จแล้วให้เพื่อนและครูฟัง และเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 มีรูปแบบ การจัดกิจกรรมดังนี้ ครูเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และชักชวนให้เด็กทำ กิจกรรมเพื่อให้เด็กสร้างผลงานด้วยตนเอง โดยไม่มีการสาธิตหรือออกคำสั่งหรือใช้คำพูดคำถาม จากครู เพื่อให้เด็กมีทางเลือกในการทำงาน ถึงแม้ว่าเด็กจะมีปัญหาหรือข้อร้อง นานผลงานที่ทำ เสร็จแล้วมาเล่าให้เพื่อนและครูฟัง ในการจัดกิจกรรมการปั้นสำหรับเด็กปฐมวัยทั้ง 3 กลุ่มนี้ ประกอบด้วย วัสดุอุปกรณ์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก และการ

นำเสนอผลงาน ซึ่งผู้วิจัยจะขอกล่าวเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มทดลอง 2 มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มควบคุม

วัตถุประสงค์ เด็กในกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุมได้รับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ จากที่ครูจัดเตรียมไว้ให้เหมือนกัน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ในกลุ่มทดลอง 1 ครูกับเด็กมีปฏิสัมพันธ์แบบสองทางกล่าวคือ ครูและเด็กมีการสื่อสาร ได้ตอบกันด้วยคำพูด คำถาม เด็กสามารถนำเสนอความคิดของตนให้ครูทราบได้ และครู ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก ให้โอกาสเพื่อให้เด็กได้แสดงความคิดของตนเองอย่างอิสระ ในกลุ่มควบคุมครูกับเด็กมีปฏิสัมพันธ์แบบทางเดียว เนื่องจากเด็กเป็นผู้รับคำสั่งจากครู สร้างผลงานตามความคิดและวิธีการที่ครูสาธิต ไม่ได้รับโอกาสในการแสดงความสามารถอย่างอิสระตามความต้องการของตน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก ระหว่างการทำกิจกรรม เด็กในกลุ่มทดลอง 1 จะมีการพูดคุยกันถึงผลงานที่ตนคิดและสร้างขึ้น มีการเสนอแนะ และเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เด็กในกลุ่มควบคุมจะพูดคุยกันเกี่ยวกับการสร้างงานนั้นให้เหมือนกับที่ครูสาธิต เด็กที่สามารถทำตามครูได้เร็ว จะบอกเพื่อนให้ทำตาม

การนำเสนอผลงาน ในกลุ่มทดลอง 1 เด็กได้รับการยอมรับในความคิดเห็นและความสามารถจากผลงานที่คิดและสร้างด้วยตนเอง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำเร็จของตน เด็กในกลุ่มควบคุมได้รับการยอมรับ จากผลงานที่ทำตามแบบจากที่ครูชี้แนะ

เมื่อพิจารณาตามรูปแบบข้างต้น พบว่า เด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมที่ครูมีบทบาทที่แตกต่างกัน คือ เด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลอง 1 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็กที่เป็นไปอย่างอิสระ และมีบรรยากาศของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ตลอดจนเด็กได้รับการยอมรับจากครูและเพื่อน จากผลงานที่เกิดจากความคิดของตนเอง ส่วนเด็กปฐมวัยในกลุ่มควบคุม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก เป็นแบบปฏิสัมพันธ์ทางเดียว ครูเป็นผู้ชี้แนะเพื่อให้เด็กทำตาม เด็กมีโอกาสดังกล่าวอย่างอิสระเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อนและครู ซึ่งพัชรินทร์ จ้อยจุฬพงษ์ (2533 : 66) กล่าวว่า การที่เด็กต้องรอคอยการชี้แนะจากครู เด็กจะเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการทำกิจกรรม เด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะ จะรู้สึกว่าตนถูกจำกัดหรือสกัดกั้น ส่วนเด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะในกลุ่มทดลอง 1

ซึ่งมีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เพราะการที่เด็กมีอิสระในการคิด และการตอบจะช่วยส่งเสริมความกล้าให้เด็กได้คิดได้ตอบคำถาม แสดงออกเป็นผลงาน ซึ่งเป็นผลให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง (อารี รังสีนันท. 2532 : 121)

กลุ่มทดลอง 1 กับกลุ่มทดลอง 2

วัสดุอุปกรณ์ เด็กในกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ได้รับวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จากที่ครูจัดเตรียมไว้ให้เหมือนกัน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก ในกลุ่มทดลอง 1 ครูให้โอกาสเด็กในการคิดและสร้างผลงานอย่างอิสระ เมื่อเด็กมีปัญหาในการทำกิจกรรม ครูจะให้การช่วยเหลือด้วยการใช้คำพูดคำถามกระตุ้นความคิดให้เด็กเกิดทางเลือกในการแก้ปัญหา โดยครูจะคอยสังเกตการทำกิจกรรมของเด็กอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การสนับสนุนการสร้างผลงานของเด็กได้อย่างเหมาะสมกับเวลา และสถานการณ์ และเด็กสามารถซักถามและเสนอความคิดของตนต่อครู ได้รับการยอมรับทางความคิด ความสามารถจากครู ในกลุ่มทดลอง 2 ครูให้โอกาสเด็กในการคิดสร้างผลงานอย่างอิสระ แต่ไม่ให้ความสำคัญต่อคำถาม หรือคำขอร้องขอของเด็ก เด็กต้องทำกิจกรรมตามลำพังขาดความช่วยเหลือและเอาใจใส่จากครู

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก ระหว่างการทำกิจกรรม ในกลุ่มทดลอง 1 เด็กจะมีการพูดคุยเสนอแนะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานของตนเองและเพื่อนที่คิดและสร้างขึ้น ในกลุ่มทดลอง 2 เด็กที่สามารถสร้างผลงานได้ก่อน จะเป็นต้นแบบของเพื่อนในกลุ่ม คือเด็กจะมีการเลียนแบบกันในการสร้างผลงาน เด็กที่เป็นต้นแบบจะแนะนำเด็กอื่น หรือเด็กอื่นขอความช่วยเหลือจากเด็กที่เป็นต้นแบบ

การนำเสนอผลงาน ในกลุ่มทดลอง 1 เด็กได้นำเสนอผลงานที่สร้างขึ้นจากความคิดความสามารถของตน ได้รับการยอมรับในความสำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ในกลุ่มทดลอง 2 เด็กได้นำเสนอผลงานที่สร้างขึ้น ได้รับการยอมรับในความสำเร็จเช่นเดียวกัน แต่ผลงานของเด็กบางคนเกิดจากการเลียนแบบงานของเพื่อน

จะเห็นได้ว่า เด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดกิจกรรมที่ครูมีบทบาทแตกต่างกัน โดยปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเด็ก และการนำเสนอผลงาน ของกลุ่มทดลอง 1 ส่งเสริมให้เด็กมีการทำงานอย่างอิสระ โดยมีครูเป็นผู้ให้การสนับสนุน เพื่อให้เด็กทำงานของตนเองอย่างเหมาะสม ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ได้รับการยอมรับในความสามารถจาก

เพื่อนและครู และมีประสบการณ์ในความสำเร็จ สำหรับกลุ่มทดลอง 2 เด็กมีอิสระในการคิด แต่เด็กไม่มีโอกาสได้ตอบทางความคิดกับครู เนื่องจากครูไม่เสนอแนะแนวทางหรือให้ความช่วยเหลือ เมื่อเด็กต้องการให้ครูช่วย เด็กจึงต้องพึ่งพาเพื่อนที่คิดว่ามีความสามารถมากกว่าตนเอง ซึ่งฉันทนา ภาคบังกช (2531 : 48 - 49) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็ก กล่าวคือ มีการใช้คำพูด คำถาม ยอมรับความรู้สึก ความคิดเห็น การยกย่องชมเชยและให้กำลังใจแก่เด็กในการทำงาน จะช่วยให้เด็กมีความอบอุ่น สบายใจ รู้สึกปลอดภัย มีความสุข และมีความเชื่อมั่นในตนเอง การทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็ก จึงส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลอง 1 สูงกว่ากลุ่มทดลอง 2

สรุปจากที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมแบบการปั้นกึ่งชี้แนะ มีผลส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ดังนั้น ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยจึงควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยการเตรียมกิจกรรมการปั้น และให้อิสระแก่เด็กในการคิด สร้างผลงานตามความสามารถของตนเองให้มากที่สุด เอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด โดยให้คำแนะนำ หรือใช้คำถามเพื่อให้เด็กเกิดทางเลือกในการทำงาน สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้โอกาสในการนำเสนอต่อเพื่อนและครูอยู่เสมอ เพื่อเด็กจะได้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองที่มีอยู่ให้สูงขึ้นต่อไป

✓ ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะจะซักถามผู้วิจัยเกี่ยวกับการปั้นเป็นจำนวนมากในช่วง 2 สัปดาห์แรก และมีคำถามขอปั้นผลงานในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป หรือขอปั้นสิ่งที่เด็กต้องการปั้น ซึ่งเมื่อผู้วิจัยไม่อนุญาต เด็กจะมีคำถามลักษณะนี้ลดลง จนกระทั่งไม่ถามผู้วิจัย สำหรับเด็กบางคนที่ทำกิจกรรมไม่ได้ ก็จะซักถามเพื่อนในกลุ่มแทนการถามผู้วิจัย
2. เด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะ และแบบอิสระ ในระยะแรกของการทดลองเด็กจะมีผลงานจากการปั้นคล้ายคลึงกันในแต่ละกลุ่มที่เด็กทำกิจกรรมร่วมกัน เมื่อการทดลองผ่านไปประมาณ 2 สัปดาห์ เด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบกึ่งชี้แนะจะมีผลงานการปั้นที่แตกต่างกันมากขึ้น สำหรับเด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระยังมีผลงานการปั้นที่คล้ายคลึงกันในแต่ละกลุ่ม

3. ระหว่างการทำกิจกรรม เด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้าจะสังเกตได้ว่าเกิดความวิตกกังวลว่าผลงานของตนเหมือนกับผลงานของครูหรือไม่ การสนทนาซักถามกันระหว่างเด็กในกลุ่มจะมุ่งเพียงสร้างผลงานเลียนแบบตามที่ครูสาธิตให้มากที่สุด สำหรับเด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้า จะมีการสนทนากันภายในกลุ่มถึงความแตกต่างของผลงานที่สร้างขึ้น มีการเล่าเรื่องจากสิ่งที่ปั้น ทั้งขณะปั้นและเมื่อปั้นเสร็จแล้ว และเด็กที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบอิสระจะพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่ปั้นขณะอยู่ภายในกลุ่มมากกว่าเมื่อรายงานให้เพื่อนและครูฟัง

4. เมื่อเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้า ขี้เถ้า และอิสระ จะได้รับอุปกรณ์ร่วมกันกลุ่มละ 1 ชุด ในระยะแรกเด็กมีปัญหการแบ่งอุปกรณ์ในการทำงาน แต่เมื่อทำการทดลองต่อ ๆ ไป เด็กรู้จักการรอคอย และแบ่งปันกันมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้า ขี้เถ้า และอิสระ ที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน
2. ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้า ขี้เถ้า และอิสระ ที่มีต่อพัฒนาการทางสังคมด้านความมีระเบียบวินัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- X. กรวิภา สรรพกิจจานง. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบใช้นิ้วและแบกเคิสระ. ปริญญาโท กศ.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- / ก่อ สวัสดิทานิช. แนวการสอนภาษาไทย เอกสารการนิเทศการศึกษา คู่มือครูภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา พระนคร, 2505.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เด็กก่อนวัยเรียนกับการเรียนรู้ ทฤษฎีและหลักการสำคัญบางประการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2532.
- X. _____ . แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1. กรุงเทพฯ : กองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534.
- / _____ . โครงการวิจัยประสิทธิภาพของการจัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัย การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ศรีเดชาการนิพนธ์, 2528.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กองวิชาการ. คู่มือดำเนินการสอบความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- _____. แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- คณะทำงานจัดทำแนวดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. แนวการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : 2536.
- จงใจ ขจรศิลป์. การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเอง และวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน และอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทางต่างกัน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- จันทนา ภาคบงกช. การเล่นสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น
ในตนเองกับคุณธรรมพลเมืองดี. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- คุณัญี บริพัตร ณ อยู่ยงยา. รักลูกให้ถูกทาง เล่ม 3. กรุงเทพฯ : ประสานศิลป์การพิมพ์, 2536.
- เดโช ส่วนานนท์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2510.
- ✕ คีรติ วงศ์อุปราช. สรุปการจัดชุมนุมเชิงปฏิบัติการศิลป์เด็ก ความคิดสร้างสรรค์และ
จินตนาการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2529.
- ✕ เตือนใจ ทองสาริต. การทดลองใช้วิธีการใช้กิจกรรมทางกายในการสร้างมโนทัศน์พื้นฐานทาง
วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- ทวีพร ณ นคร. การศึกษาการเล่นสร้างสรรค์กลางแจ้งแบบอิสระกับแบบกึ่งขึ้นและที่มต่อความ
สามารถในการสังเกตและการจำแนกของเด็กปฐมวัย. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ✕ นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร. ศิลปศึกษากับครูประถม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตีรณสาร, 2525.
- ✕ น้อมฤดี จงพยุหะ. คู่มือการศึกษาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม,
 2526.
- นางเยาว์ แข่งเพ็ญแข. ประชาศึกษา. ปีที่ 47. ฉบับที่ 3. เดือนมีนาคม 2540
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2540.
- นางลักขณ์ สิ้นสืบผล. พฤติกรรมการสอนเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2526.
- นุราณี สุวรรณภรณ์. คู่มือสอนศิลปะเด็ก. กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2536.
- ✕ ประกอบ ระกิติ. บุคลิกภาพกับการปรับตัว. กรุงเทพฯ : 2539.
- ประณต คำจิณ. จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ประดิษฐ์ อุนันย์. "การพัฒนาพฤติกรรมเด็กปฐมวัย," ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
พฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมาราช, 2534.
- ปิยะลักษณ์ ลิ้มแสงยาภรณ์. โลกของคนตัวเล็ก เติบโตวัยเยาว์ 3 - 6 ปี. ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.

- พรมารินทร์ สุทิจิตตะ. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น ป.1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยการใช้และไม่ใช้รูปเลขาชนิดเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- พรณี ช.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : คมริทธิ์การพิมพ์, 2528.
- พัชรินทร์ จ้อยจุมพจน์. ผลการใช้คำถามขยายความคิดแบบक्रमมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมในการหาคำตอบต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ✕ ปรณี คุรุรัตน์. "คำถามสร้างสรรค์," เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการอนบาลศึกษา ระหว่างวันที่ 3 - 5 เมษายน 2532. ม.ป.ท., 2532.
- _____. เด็กก่อนวัยเรียน. นนทบุรี : สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2523.
- ✕ มันทนา เทสวิศาล. การจัดศูนย์เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการอนบาลศึกษา วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2535.
- ✕ เยาวพา เดชะคุปต์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- ✕ _____. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2528.
- ✕ รัตนา นุชนูลเลิศ. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้เกมประกอบการสอนแบบอิสระกับเกมประกอบการสอนแบบมีผู้ชี้แนะ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ลัดดา สุวรรณรัตน์. แรงจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพเฉพาะ และความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพในโรงเรียนประเภทช่างอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2512. อัดสำเนา.
- ✕ ลัดดาวัลย์ กองช่าง. การศึกษาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเล่นวัสดุสามมิติ แบบชิ้นๆ และแบบอิสระ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. "การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. หน่วยที่ 1 - 7. หน้า 237 - 279. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

✕ เลิศ อานันตะ. "การสอนศิลปะแบบสร้างสรรค์," วิทยาสาร. 20 : 16 - 44 ; มิถุนายน 2519.

✕ _____. ศิลป์ในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต, 2523.

✕ วราภรณ์ รักวิจัย. การศึกษาก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

_____. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ, 2533.

วาสนา เจริญสอน. ผลการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

✕ วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2530.

_____. กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการเรียน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

_____. นิทรรศการภาพเขียนเด็กไทยทั่วประเทศ 2521. กรุงเทพฯ : บริษัทพิชจำกัด, 2521.

วิรัตน์ พิษณุไพลย์. ศิลป์ในโรงเรียนประถม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

✕ วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลป์ศึกษา. กรุงเทพฯ : สานักพิมพ์วิมวอลาร์ท, 2526.

สมควร อภัยพันธุ์. เอกสารประกอบการเขียนวิชาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2507.

✕ สมจิต ชนสุกาญจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2522.

สวณา พรพัฒน์กุล. ความสัมพันธ์ในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 22. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2520.

สายฤดี วรกิจโกศาทร. รักลูกให้ออกทาง เล่ม 2. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ตพรีนติ้ง, 2533.

- สุนทร โคตรบรรเทา. เก่งหรือไม่เก่งอยู่ที่พ่อแม่. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเลชั่น, 2532.
- ✓ สุทธภา โขติประดิษฐ์. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่เด็กริเริ่มกิจกรรมอย่างอิสระในกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- สุนา พานิช. การเตรียมความพร้อมเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงเรียนชุมชนเมืองราชบุรี, 2531.
- สุรศักดิ์ หลายมาลา. รวมบทความทางวิชาการด้านการศึกษา. ม.ป.ท., 2539.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุชา จันทรเฒ. ปัญหาเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2510.
- ✓ สุทธิพรณ ชีรพงศ์. การศึกษาพฤติกรรมการร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เป็นกลุ่มแบบक्रमมีส่วนร่วม และแบบक्रमไม่มีส่วนร่วม. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา. หน่วยที่ 1 - 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสารมวลชน, 2524.
- ✓ _____, _____, เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก. หน่วยที่ 8 - 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- ✓ สันติ คุณประเสริฐ. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะที่เน้นองค์ประกอบพื้นฐาน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สัมพันธ์ บุญเกิด. ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดภาคเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.
- ✓ องค์การ อินทรมพริย และคนอื่น ๆ. เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กระดับปฐมวัยศึกษา. หน่วยที่ 6 - 10. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.

- ✓ อารี เกษมรัตน์. ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มและกิจกรรมสร้างสรรค์ปฏิตัมต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันและแบบรักทนถนอม. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อารี รังสินธุ์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2532.
- Breckenridge, Marian Edgar. Child Development. Philadelphia, W.B. Saunders Company, 1955.
- Dayton, C. Mitchell. The Design of Educational Experiments. The United States of America McGraw - Hill, Inc., 1970.
- ✓ Fietelson, D. and G. Ross. "The Neglected Factor - Play," Human Development. 1973.
- ✓ Hicky, T.T. "The Relation of a Past Experience of Play to Problem Solving in Sixth Grade Children," Dissertation Abstract International. 33 : 4997 - 4998 ; 1972.
- ✓ Hilderbrand, Verna. Guiding Young Children. New York : Macmillan, Publishing, 1975.
- Maslow, A.H. Motivation and Personality. New York : Harper, 1954.
- Maxwell, C.R. The Selection of Textbooks. p. 10 - 12. New York : Houghton Mifflin Company, 1951.
- Radke, M.J. The Relation of Parental Authority to Children Behavior and Attitude. Minneapolis University of Minnesota Press, 1964.
- Shobaan, E.J. "The Assessment of Parental Attitudes in Relation to Child Adjustment," Journal of Psychology. 19 : 148 ; 1950.
- ✓ Sylva, K., J.S. Bruner and P. Genova. "The Relationship Between Play and Problem Solving in Children Three to Five Years," In J.S. Bruner, A. Jolly, & K. Sylva (Eds.) Play its Role in Development and Evaluation. Harmondsworth Middlesex : Penguin, 1976.
- Symonds, A.F. Teaching Yourself : Personality Efficiency. London : The English University Press, 1964.
- UNESCO. Study Group Meeting on New Forms of Pre - School Education. New Delhi : Final report Bangkok : UNESCO Region office for Educational in Asia and the Pacific, 1983.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชี้แนะ กิ่งชี้แนะ และแบบอิสระ

แผนการดำเนินกิจกรรม

การปั้นแบบอิสระ	การปั้นแบบกึ่งอิสระ	การปั้นแบบอิสระ
<u>จุดมุ่งหมาย</u> 1. เด็กสามารถสร้างผลงานตามแบบที่ครูกำหนด 2. เด็กสามารถสร้างผลงานตามคำสั่งของครูได้ 3. เด็กสามารถอธิบายผลงานให้เพื่อนและครูฟังได้	<u>จุดมุ่งหมาย</u> 1. เด็กสามารถสร้างผลงานจากวัสดุที่จัดไว้ได้ โดยอาศัยความคิด การตัดสินใจ และทำด้วยตนเอง 2. เด็กสามารถคิดสร้างผลงานจากคำพูดหรือคำถามของครูเพื่อให้เกิดทางเลือกได้ 3. เด็กสามารถอธิบายผลงานให้เพื่อนและครูฟังได้	<u>จุดมุ่งหมาย</u> 1. เด็กสามารถสร้างผลงานจากวัสดุที่จัดไว้ให้ โดยอาศัยความคิด การตัดสินใจและทำด้วยตนเอง 2. เด็กสามารถคิดสร้างผลงานด้วยตนเองอย่างอิสระ 3. เด็กสามารถอธิบายผลงานให้เพื่อนและครูฟังได้
<u>เนื้อหา</u> การปั้นและใช้วัสดุตกแต่งเพิ่มเติมตามแบบและวิธีการที่ครูกำหนดให้	<u>เนื้อหา</u> การปั้นโดยใช้วัสดุตกแต่งเพิ่มเติมตามความคิด และจินตนาการของเด็ก โดยมีครูเป็นจุดกระตุ้นความคิดด้วยคำพูดหรือคำถาม	<u>เนื้อหา</u> การปั้นโดยใช้วัสดุตกแต่งเพิ่มเติมตามความคิด และจินตนาการของเด็กอย่างอิสระ โดยที่ครูไม่มีบทบาทต่อการสร้างงานของเด็ก

การปั้นแบบขึ้นนะ	การปั้นแบบกึ่งขึ้นนะ	การปั้นแบบอิสระ
<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูเตรียมเด็กให้สงบ เพื่อให้เด็กเกิดความพร้อมที่จะทำกิจกรรม เช่น เคลื่อนไหว แสดงท่าทางตามคำสั่ง ร้องเพลง ท้องคาล้องจ้อง 2. ครูแนะนำวัสดุและอุปกรณ์ <u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. ครูแจ้งสิ่งที่จะทำขึ้น จากนั้นครูสาธิตวิธีการปั้น และตกแต่งวัสดุแก่เด็ก 2. เด็กสร้างผลงานตามแบบและวิธีการที่ครูสาธิต 3. ขณะที่เด็กสร้างผลงาน ครูคอยสังเกตการทำงานของ เด็ก หากพบว่าเด็กเกิดปัญหาหรือขอความช่วยเหลือให้ครูบอกวิธีแก้ปัญหาแก่เด็กทันที 4. ครูเตรียมเด็กล่วงหน้าก่อนหมดเวลา 5 นาที เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด	<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูเตรียมเด็กให้สงบ เพื่อให้เด็กเกิดความพร้อมที่จะทำกิจกรรม เช่น เคลื่อนไหว แสดงท่าทางตามคำสั่ง ร้องเพลง ท้องคาล้องจ้อง 2. ครูแนะนำวัสดุและอุปกรณ์ <u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. ครูให้เด็กคิดสร้างผลงานด้วยวิธีการของเด็ก 2. เด็กสร้างผลงานที่คิดขึ้นด้วยตนเอง 3. ขณะที่เด็กสร้างผลงาน ครูคอยสังเกตการทำงานของ เด็ก หากพบว่าเด็กเกิดปัญหาหรือขอความช่วยเหลือครูใช้คำพูดหรือคำถามเพื่อให้เด็กเกิดทางเลือกในการทำงาน 4. ครูเตรียมเด็กล่วงหน้าก่อนหมดเวลา 5 นาที เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด	<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูเตรียมเด็กให้สงบ เพื่อให้เด็กเกิดความพร้อมที่จะทำกิจกรรม เช่น เคลื่อนไหว แสดงท่าทางตามคำสั่ง ร้องเพลง ท้องคาล้องจ้อง 2. ครูแนะนำวัสดุและอุปกรณ์ <u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. ครูให้เด็กคิดสร้างผลงานด้วยวิธีการของเด็ก 2. เด็กสร้างผลงานที่คิดขึ้นด้วยตนเอง 3. ขณะที่เด็กสร้างผลงาน ครูไม่เข้าไปมีบทบาทต่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เน้นให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตนเอง 4. ครูเตรียมเด็กล่วงหน้าก่อนหมดเวลา 5 นาที เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

การปั้นแบบขั้นณะ	การปั้นแบบกึ่งขั้นณะ	การปั้นแบบอิสระ
<u>ขั้นสรุป</u> 1. เด็กอธิบายผลงานของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง	<u>ขั้นสรุป</u> 1. เด็กอธิบายผลงานของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง	<u>ขั้นสรุป</u> 1. เด็กอธิบายผลงานของตนเองให้เพื่อนและครูฟัง

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงวัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการบ้าน

วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการปั้น
แบบชิ้นละ กิ่งชิ้นละ และแบบอิสระ

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการปั้น
1	1	ดินน้ำมัน ไม้เสียบลูกชิ้น 2 อัน ไม้ไอศกรีม 2 อัน ไม้จิ้มฟัน 4 อัน
	2	ดินน้ำมัน ใบไม้ขนาดใหญ่ 1 ใบ ใบไม้ขนาดกลาง 2 ใบ ใบไม้ขนาดเล็ก 10 ใบ
	3	ดินน้ำมัน กระดาษกล่องชนิดบางขนาด 6"X 6" 1 แผ่น กระดาษโปสเตอร์หน้าเดียวขนาด 6"X 6" 1 แผ่น กระดาษสาขนาด 6"X 6" 1 แผ่น
	4	ดินน้ำมัน เชือกฟางยาว 10" 2 เส้น ไหมพรมยาว 10" 3 เส้น เศษผ้า 3 ชิ้น

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการปั้น
	5	ดินน้ำมัน เมล็ดข้าวโพด 10 เมล็ด เมล็ดถั่วดำ 10 เมล็ด เมล็ดถั่วเขียว 15 เมล็ด
	6	แป้งปั้น ลวดมัลดุงขมบั้ง 2 เส้น สายไฟขนาดเล็กชนิดอ่อน 2 เส้น หลอดกาแฟชนิดยาว 2 หลอด
	7	แป้งปั้น ถ้วยเยลลี่ขนาดเล็ก 1 ถ้วย กระดาษฟรอยด์ 1 แผ่น ฝาขวดพลาสติก 2 ฝา
	8	แป้งปั้น แกนกระดาษทิชชู 1 อัน กระดาษรองขนมเค้ก 1 แผ่น กระดาษห่อของขวัญขนาด 10"X 10" 1 แผ่น
	9	แป้งปั้น เศษไม้จากการเหลาชิ้นสื่อ 1 ถ้วย กิ่งไม้ขนาดเล็ก 4 กิ่ง ไม้จิ้มฟัน 4 อัน

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการบ้าน
	10	แป้งปั้น ถุงพลาสติกใส 1 ใบ แก้วน้ำพลาสติก 1 ใบ กระดุมพลาสติก 4 เม็ด
3	11	ดินน้ำมัน กิ่งไม้แห้ง 2 กิ่ง กลีบบุหลาบ 4 กลีบ ใบกุหลาบ 6 ใบ
	12	ดินน้ำมัน ไม้เสียนลูกชิ้น 1 อัน เชือกฟาง ยาว 15" 1 เส้น ชนไก่ 2 อัน
	13	ดินน้ำมัน ดอก 2 เส้น ยางรัดของเส้นเล็ก 5 เส้น กระดาษทิชชู 5 แผ่น
	14	ดินน้ำมัน กล่องสบู่อ 1 กล่อง ถุงพลาสติกมีหู 1 ใบ ไม้ไอศกรีม 2 อัน

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการปั้น
	15	ดินน้ำมัน เส้นเอ็นขนาดเล็ก ยาว 8" 1 เส้น ถ้วยกระดาษรองขนม 2 ใบ ก้อนกรวดขนาดเล็ก 2 ก้อน
4	16	แป้งปั้น กระดาษห่อของขวัญที่ไม่ใช้แล้วขนาด 6"X 6" 1 แผ่น ใบมะม่วง 2 ใบ ผาจีบ 2 อัน ไม้จิ้มฟัน 5 อัน
	17	แป้งปั้น สายไฟขนาดเล็กชนิดแข็ง 1 เส้น กระดาษโปสเตอร์ขนาด 8"X 8" 1 แผ่น เศษผ้า 1 ชิ้น หลอดกาแฟชนิดยาว 2 หลอด
	18	แป้งปั้น ถาดโหล 1 ใบ ไหมพรม ยาว 12" 2 เส้น กระดุมพลาสติก 4 เม็ด เมล็ดถั่วเหลือง 10 เม็ด

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการปั้น
	19	แป้งปั้น แก้วกระดาษ 1 ใบ เชือกมัดท่อพีวีซี ยาว 10" 1 เส้น กระดาษหนังสือพิมพ์ 1 แผ่น ลวดมัลลิกงาแป้ง 2 เส้น
	20	แป้งปั้น ถุงพลาสติกม้วน 1 ใบ เชือกฟาง ยาว 12" 1 เส้น ไม้เสียบลูกชิ้น 2 อัน กระดาษห่อลูกอม 4 แผ่น
5	21	ดินน้ำมัน เศษกระดาษสา 1 ชิ้น เชือกกระดาษสา 1 เส้น ใบไม้แห้ง 2 ใบ กลีบดอกไม้แห้ง 4 กลีบ
	22	แป้งปั้น ก้อนหินขนาดเล็ก 1 ก้อน กระดาษทราย 2 แผ่น ก้านธูป 2 ก้าน ลูกปัดเล็ก 4 เม็ด

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการปั้น
	23	ดินน้ำมัน ถุงพลาสติกใส 1 ใบ สายไฟขนาดเล็กชนิดแข็ง 1 เส้น ฟางจิบ 3 อัน ยางรัดของเส้นเล็ก 4 เส้น
	24	แป้งปั้น ถ้วยกระดาษสำหรับใส่ขนม 2 ถ้วย น็อค 2 ตัว กึ่งไม้ 3 กิ่ง กระดุม 5 เม็ด
	25	ดินเหนียว ใบไม้ขนาดใหญ่ 1 ใบ ถ้วยเยลลี่ขนาดเล็ก 1 ใบ ไม้จิ้มฟัน 5 อัน เมล็ดถั่วเขียว 10 เมล็ด
	26	แป้งปั้น กระดาษทอของขลุ่ยที่ไม่ใช้แล้วขนาด 10"X10" 1 แผ่น เชือกฟาง 1 เส้น หลอดนม 2 หลอด ใบพืชขนาดเล็ก 10 ใบ

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการบ้าน
	27	ดินเหนียว เศษไม้จากการเหลาคืนสอ 1 ถ้วย กระดาษถ่ายเอกสารที่ไม่ใช้แล้ว 1 แผ่น ไหมพรม 2 เส้น ตะปูขนาดเล็ก 10 ตัว
	28	ดินน้ำมัน ถุงบรรจุขนมขบเคี้ยว 1 ห่อ ลวดมัดถุงขนมปัง 2 เส้น กึ่งไม้ 3 กิ่ง ไหมถัก 4 เส้น
	29	แป้งปั้น ถุงพลาสติกมีหู 1 ใบ เชือกรัดห่อพัสดุ ยาว 12" 1 เส้น ดอกล 2 เส้น กระดุม 4 เม็ด
	30	ดินเหนียว ทรายหยาบ 1 ถ้วย ทรายละเอียด 1 ถ้วย ขนไก่ 2 อัน สายไฟขนาดเล็กชนิดอ่อน 2 เส้น

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการขึ้น
7	31	ดินน้ำมัน ไม้เสียบลูกชิ้น 2 อัน ลูกปัดขนาดกลาง 2 เม็ด ใบแก้ว 5 ใบ ลูกปัดขนาดเล็ก 5 เม็ด
	32	แป้งปั้น แก้วกระดาษ 1 ใบ กล่องโฟม 1 ใบ ฝาขวดพลาสติก 2 ฝา หลอดดื่มกระดาษ 2 ตัว ไหมถัก 3 เส้น
	33	แป้งปั้น หลอดกาแฟชนิดยาว 2 หลอด สายไฟขนาดเล็กชนิดแข็ง 2 เส้น เศษผ้า 2 ชิ้น เมล็ดข้าวโพด 10 เมล็ด ไม้จิ้มฟัน 10 อัน

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการบ้าน
	34	ดินน้ำมัน กระดาษหนังสือพิมพ์ 1 แผ่น เชือกป่าน 12" 1 เส้น กิ่งไม้ขนาดเล็ก 2 กิ่ง ทางมะพร้าว 3 เส้น ฝาพลาสติก 3 อัน
	35	ดินน้ำมัน รั้ว ยาว 12" 1 เส้น ถังบรรจุขนมขบเคี้ยว 1 ห่อ ไหมพรม ยาว 12" 2 เส้น กระดาษพลาสติก 6 แผ่น กระดาษกล่องชนิดอ่อนขนาด 3"X 3" 6 แผ่น
8	36	ดินน้ำมัน กระดาษโปสเตอร์สีสองหน้าขนาด 8"X 8" 1 แผ่น ไหมพรมยาว 10" 2 เส้น ลวดทึบกระดาษ 3 อัน เศษผ้า 3 ชิ้น หลอดนม 4 อัน

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการปั้น
	37	ดินน้ำมัน แก้วพลาสติก 1 ใบ แก้วกระดาษ 1 ใบ ริบบิ้น ยาว 10" 1 เส้น สายยางใสขนาดเล็ก ยาว 5" 1 เส้น ที่หนีบผ้า 4 ตัว
	38	แป้งปั้น เชือกป่าน ยาว 12" 1 เส้น ถ้วยไอศกรีม 1 ใบ เศษกระดาษสา 1 ชิ้น ขนไก่ 2 อัน สายไฟขนาดเล็กชนิดแข็ง ยาว 10" 2 เส้น
	39	แป้งปั้น จุกไม้ก๊อก 1 อัน ถ้วยเขลขนาดเล็ก 1 ใบ ไม้เสียบลูกชิ้น 3 อัน กระดาษห่อลูกอม 4 แผ่น ลูกปัดขนาดเล็ก 5 เม็ด

ลำดับที่	ลำดับวันที่	วัสดุที่ใช้ในกิจกรรมการบ้าน
	40	ดินเหนียว ก้อนกรวด 1 ถ้วย ทราย 1 ถ้วย ฉาบโคลน 1 ใบ ลวดมัดดุนขมก้าง 3 เส้น ลูกบิดขนาดเล็ก 5 เม็ด

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

คู่มือดำเนินการสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

คำชี้แจงทั่วไป

1. แบบทดสอบชุดนี้วัดพฤติกรรมสังคมนิสัย จำนวนความเชื่อมั่นในตนเอง มี 4 พฤติกรรม คือ
 - 1.1 การตัดสินใจด้วยตนเอง
 - 1.2 ความสามารถในการแสดงออก
 - 1.3 การพยายามทำงานให้ดีขึ้น
 - 1.4 การพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง
 จำนวนข้อสอบที่ใช้วัดแต่ละพฤติกรรมมี 3 ข้อ รวมทั้งฉบับมี 12 ข้อ
2. การทำแบบทดสอบ ให้นักเรียนทำลงในแบบทดสอบ
3. เมื่อดำเนินการสอบได้ 6 ข้อแล้ว ให้นักเรียนพัก 5 นาที
4. ใช้เวลาในการดำเนินการสอบทั้งหมดประมาณ 45 นาที

การเตรียมการก่อนดำเนินการสอบ

1. ศึกษาคู่มือดำเนินการสอบทั้งหมดให้เข้าใจ
2. ตรวจสอบจำนวนแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
3. กรอกข้อมูลบนหน้าปกแบบทดสอบของนักเรียนทุกคนให้เรียบร้อย
4. เตรียมดินสอสีหรือสีเทียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
5. จัดสถานที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ เว้นระยะห่างกัน

พอสมควร

6. จัดให้มีผู้ช่วยทดสอบดูแลความสะดวก และดูนักเรียนปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่ง
7. ก่อนการดำเนินการสอบให้นักเรียนดื่มน้ำ และไปเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

การดำเนินการสอบ

คำชี้แจง

1. แจกแบบทดสอบ และดินสอให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
2. ผู้ดำเนินการสอบ อ่านให้นักเรียนฟังเฉพาะที่มีเครื่องหมายคำพูดเท่านั้น
3. ขณะดำเนินการสอบ ถ้าให้นักเรียนปฏิบัติอย่างไร ต้องเดินดูนักเรียนทุกคน ทำให้ถูกต้องทุกครั้ง
4. เมื่อผู้ดำเนินการสอบบอกให้นักเรียนดูภาพใด ให้นักเรียนชี้ตามภาพนั้น ๆ ด้วย

ผู้ดำเนินการสอบ : "วันนี้คุณครูมีรูปภาพสวย ๆ มาให้นักเรียนดูและเลือกกากบาทข้อละ 1 ภาพ จากเรื่องที่ครูเล่า แต่มีข้อตกลงว่า นักเรียนจะต้องกากบาท เมื่อคุณครูบอกให้กา และเมื่อคุณครูบอกให้เปิดหน้าอะไรจึงค่อยเปิด นักเรียนทำตามข้อตกลงนี้ได้ไหมคะ/ครับ"

: หยุดให้นักเรียนตอบ
 "นักเรียนที่เป็นเด็กดีจะต้องตั้งใจฟังและทำตามด้วยตัวเอง"

: "นักเรียนทุกคนดูที่กระดาน"

: ครูเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) บนกระดาน แล้วชี้ให้นักเรียนดูและบอกว่า "นี่เรียกว่า เครื่องหมายกากบาท"

: "นักเรียนเปิดหน้าไอศกรีมนะคะ/ครับ"

: หยุดเดินดูนักเรียนทุกคนเปิดหน้าไอศกรีมให้ถูกต้อง

: "นักเรียนดูเครื่องหมายกากบาทในช่องแรก แล้วเขียนกากบาท (X) ให้ครบทุกช่อง"

: หยุดเดินดูนักเรียนทุกคนกากบาทให้ถูกต้อง แล้วดำเนินการสอบข้อตัวอย่างในหน้าสี่เสือ

- : "นักเรียนเปิดหน้าผีเสื้อนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนสวยดีเพื่อนของคุณแม่"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนนั่งแอบอยู่ข้างหลังคุณแม่"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนนั่งเล่นอยู่ใกล้ ๆ คุณแม่"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

สถานการณ์ : เมื่อเพื่อนของคุณแม่มาที่บ้าน นักเรียนจะทำอย่างไร

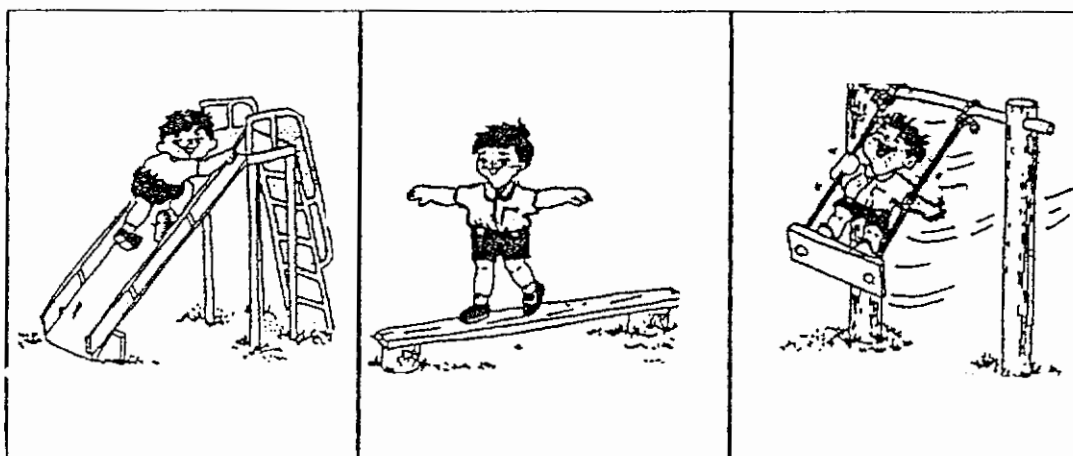

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "นักเรียนกากบาททับภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เดินดูนักเรียนทุกคนกากบาททับภาพให้ถูกต้อง
- : ดำเนินการสอบข้อสอบข้อแรก

หน้าแจกันดอกไม้

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าแจกันดอกไม้ นะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนกำลังปีนต้นไม้เล่น"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนเดินบนราวไม้ไผ่ได้ ๆ"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนยืนบนชิงช้าและแกว่ง ไปมา"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่า นะคะ/ครับ"

- (1) สถานการณ์ : ถ้านักเรียนไปเล่นที่สนาม นักเรียนควรเลือกเล่นเหมือนภาพใด
จึงจะปลอดภัย

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะ คะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "กากบาทกับภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียว นะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าต้นไม้

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าต้นไม้คะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนพาเพื่อนไปหาคุณครู"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนบอกเพื่อนให้ไปหาคุณครู"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนเฝ้ามองเพื่อน"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- (2) สถานการณ์ : ขณะที่นักเรียนวิ่งเล่นกับเพื่อนที่สนามแล้วมีเพื่อนคนหนึ่งหกล้ม
หัวเข่าแตก นักเรียนจะทำเหมือนภาพใด

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "จากภาพทั้งสามนักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้ากระเป๋าทังสี่

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้ากระเป๋าทังสี่นะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนเดินไปสวัสดีคุณครู"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพแม่จูงเด็กมาไหว้คุณครู"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนชวนคุณแม่เดินไปที่อื่น"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- (3) สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนไปตลาดกับคุณแม่ เห็นคุณครูแต่คุณครูไม่เห็นนักเรียน
นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "การบาทับภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าขวดน้ำ

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าขวดน้ำนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนบอกให้เพื่อนออกไปเล่า"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนยกมือจะออกไปเล่า"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนนั่งเฉย ๆ"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(4) สถานการณ์ : เมื่อคุณครูนำภาพมาให้เด็กเรียนเล่าเรื่องตามภาพ เด็กเรียนจะทำอย่างไร

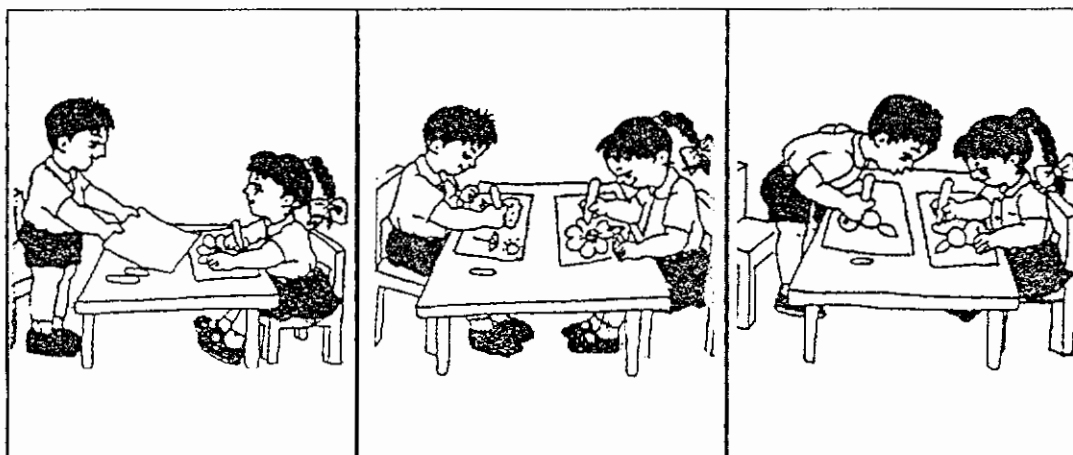

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถ้าหากพบภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าโต๊ะ

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าโต๊ะนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนบอกเพื่อนให้ช่วยวาดภาพ"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนวาดภาพด้วยตัวเอง"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนดูเพื่อนวาดแล้ววาดเหมือนเพื่อน"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(5) สถานการณ์ : เมื่อคุณครูให้นักเรียนวาดภาพตามใจชอบ นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถ้าบาทบาทภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าเก้าอี้

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าเก้าอี้ นะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนถือหนังสือมาระอู"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนหนังสือไปเก็บไว้ที่เดิม"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนหนังสือไปซ่อนไว้ที่อื่น"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่า นะคะ/ครับ"

(6) สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนทำหนังสือในทางขาด นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถ้าหากนักเรียนเลือกเพียงภาพเดียว นะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้พักประมาณ 5 นาที

หน้าดินสอ

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าดินสอนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนไม่สนใจที่จะเล่นอีก"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนพยายามเล่นภาพตัดต่อจนเสร็จ"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนให้เพื่อนมาช่วยกันต่อภาพจนเสร็จ"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- (7) สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนกำลังเล่นภาพตัดต่อ แต่เป็นชุดที่เล่นยากมาก
นักเรียนจะอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถ้าหากทบทวนภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าส้ม

ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าส้มนะคะ/ครับ"

• "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนบ่มส้อมให้หน้าไหลอยู่
อย่างเดิม"

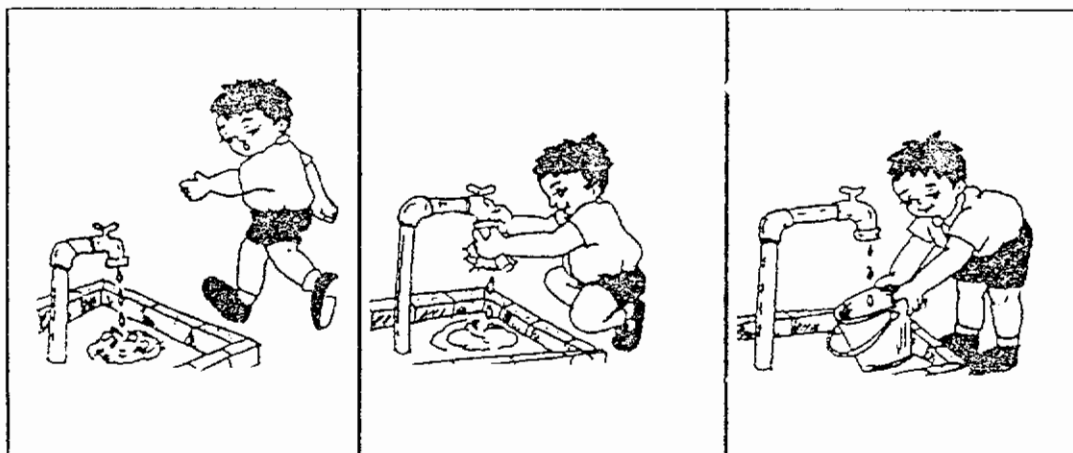
: "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนนำผ้ามาอุดก๊อกน้ำแล้วไปบอกครูให้ทราบ"

: "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนนำถังมาตั้งรองน้ำที่ไหลแล้วไม่สนใจอีก"

: "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(8) สถานการณ์ : เมื่อนักเรียนเห็นก๊อกน้ำเปิดอยู่ จึงเข้าไปปิดแต่ปิดไม่ได้

นักเรียนจะอย่างไร

: "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"

: ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

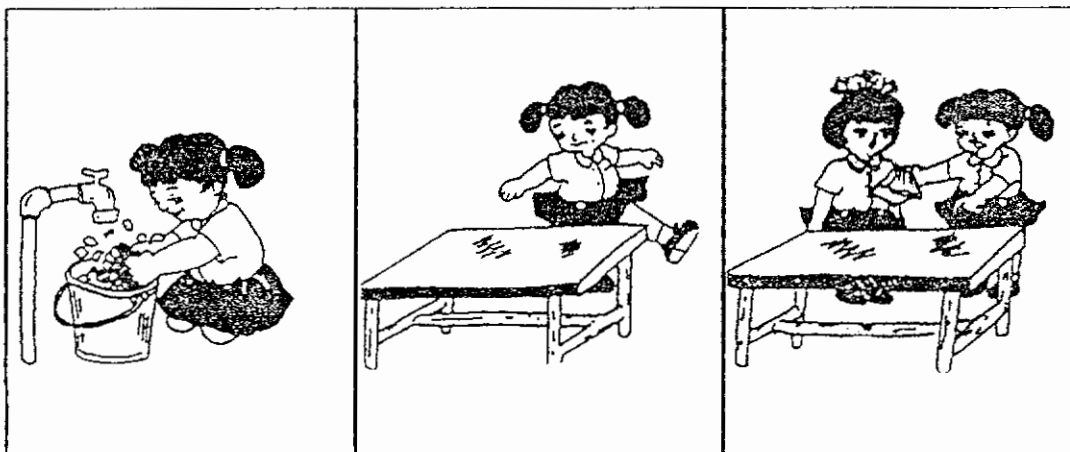
: "ถามหาทบทวนภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"

: เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าไม้บรรทัด

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าไม้บรรทัดนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนนำผ้าไปซักเพื่อจะนำมาเช็ดโต๊ะอีกครั้งหนึ่ง"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนปล่อยให้โต๊ะมีรอยเปื้อนอย่างนั้น"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนบอกให้เพื่อนช่วยเช็ดโต๊ะให้ด้วย"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่คุณครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- (9) สถานการณ์ : ถ้านักเรียนเช็ดโต๊ะเสร็จแล้ว เพื่อนบอกว่ายังไม่สะอาด นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถ้าหากพบภาพที่นักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าปลาหมึก

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าปลาหมึกนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนเทน้ำทิ้งให้เหลือน้อยลง"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนตักน้ำในถังใส่โอ่งให้เหลือน้อยลง"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนยกถังน้ำขึ้นจนน้ำหกจากถัง"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- (10) สถานการณ์ : ถ้าคุณแม่ให้นักเรียนไปยกถังน้ำมาให้ แต่มันน้ำอยู่เต็มถึง
นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะ คะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "ถ้าหากพบภาพนักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้าหนังสือ

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้าหนังสือนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนกำลังค้นหาแก้วน้ำ"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนกำลังบอกเพื่อนให้หาแก้วน้ำ"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนหยิบของเพื่อนไปใช้"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

(10) สถานการณ์ : ถ้านักเรียนจะคืนน้ำแต่แก้วน้ำของนักเรียนหายไป
นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง
- : "จากภาพทั้งสามนักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้ดำเนินการสอบข้อต่อไป

หน้านอน

- ผู้ดำเนินการสอบ : "นักเรียนเปิดหน้านอนนะคะ/ครับ"
- : "นักเรียนดูภาพแรกนะคะ/ครับ เป็นภาพนักเรียนกับเพื่อนดูหนังสือกันด้วยกัน"
- : "ภาพที่สอง เป็นภาพนักเรียนดูหนังสือกันเสร็จแล้วจึงให้เพื่อนดู"
- : "ภาพที่สาม เป็นภาพนักเรียนดูหนังสือกันคนเดียวไม่ให้เพื่อนดู"
- : "นักเรียนเห็นภาพทั้งสามแล้ว ตั้งใจฟังเรื่องที่ครูจะเล่านะคะ/ครับ"

- (12) สถานการณ์ : ถ้านักเรียนกับเพื่อนต้องการดูหนังสือกันเล่มเดียวกัน
นักเรียนจะทำอย่างไร

- : "นักเรียนดูภาพอีกครั้งนะคะ/ครับ"
- : ครูบรรยายทบทวนภาพทั้งสาม แล้วอ่านสถานการณ์อีกครั้งหนึ่ง
- : "จากภาพทั้งสามนักเรียนเลือกเพียงภาพเดียวนะคะ/ครับ"
- : "เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จแล้ว ให้เตรียมส่งคุณครูนะคะ/ครับ"

การให้คะแนนความเชื่อมั่นในตนเอง

ความหมายของคะแนน

- 2 หมายถึง การกระทำหรือการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์มาก
 1 หมายถึง การกระทำหรือการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ปานกลาง
 0 หมายถึง การกระทำหรือการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์น้อยหรือไม่พึงประสงค์

การให้คะแนน

หน้า	ข้อ	คะแนน			พฤติกรรม
		ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	ภาพที่ 3	
แจกันดอกไม้	1	1	2	0	ตัดสินใจด้วยตนเอง
ต้นไม้	2	2	1	0	ตัดสินใจด้วยตนเอง
กระเป๋านักเรียน	3	2	1	0	กล้าแสดงออก
ขวดน้ำ	4	1	2	0	กล้าแสดงออก
โต๊ะ	5	0	2	1	กล้าแสดงออก
เก้าอี้	6	2	1	0	ตัดสินใจด้วยตนเอง

หน้า	ข้อ	คะแนน			พฤติกรรม
		ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	ภาพที่ 3	
ดินสอ	7	0	2	1	พยายามทำให้ดีขึ้น
ส้อม	8	0	2	1	การแก้ปัญหาด้วยตนเอง
ไม้บรรทัด	9	2	0	1	พยายามทำให้ดีขึ้น
ปลาหมึก	10	1	2	0	พยายามทำให้ดีขึ้น
หนังสือ	11	2	1	0	การแก้ปัญหาด้วยตนเอง
หนอน	12	2	1	0	การแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววันดา ศิลปกิจโกศล
 เกิดวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2512
 สถานที่เกิด จ.ปราจีนบุรี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 3 ถ. แก้วพิจิตร ต.หน้าเมือง อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี 25000
 สถานที่ทำงาน สังกัดงานศึกษานิเทศก์ จ.ปราจีนบุรี อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี 25000

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมารีวิทยา อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี
 พ.ศ. 2530 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี
 พ.ศ. 2534 ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
 สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาคลองกรัง (ในพระบรมราชูปถัมภ์)
 พ.ศ. 2540 การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร

ผลของการทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เถ้า กึ่งขี้เถ้า และแบบอิสระ
ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ของเด็กปฐมวัย

บทคัดย่อ

ของ

วนิดา ศิลปกิจโกศล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

ธันวาคม 2540

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เณะ กิ่งขี้เณะ และแบบอัสระ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โดยการสุ่มแบบเจาะจง แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลากเพื่อให้ได้จำนวนห้องเรียน 3 ห้องเรียน จากนั้นจับสลากอีกครั้ง เพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการปั้นแบบครูปั้นขี้เณะ แบบกิ่งขี้เณะ และแบบอัสระ และแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS - PC+

ผลการตรวจสอบพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เณะ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 2. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบกิ่งขี้เณะ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000
 3. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบอัสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
 4. เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เณะ และแบบกิ่งขี้เณะ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .002
- เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เณะ และแบบอัสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .003
- เด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นแบบขี้เณะ และแบบอัสระ มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE EFFECT OF MODELING ACTIVITY WITH TEACHER'S SUGGESTION,
SEMI - SUGGESTION AND WITHOUT SUGGESTION ON PRESCHOOL
CHILDREN'S SELF - CONFIDENCE

AN ABSTRACT

BY

WANIDA SILLAPHAKIJKOSON

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinaharinwirot University

December 1997

The purpose of this study was to compare self - confidence of preschool children practicing modeling activities with teacher's suggestion, semi - suggestion and without suggestion.

The sample was 96 preschool children, aged 5 - 6 year old, in academic year 1996 of Anubarn Prachinburee School, divided into three groups. The first experimental group was designed to participate in modeling activities with teacher's semi-suggestion. The second experimental group was designed to participate in modeling activities without teacher's suggestion. The control group was designed to participate in modeling activities with teacher's suggestion. The experiment was carried out during 8 consecutive weeks of 30 minutes activity each day and 5 days a week. Pretest and Posttest on self - confidence test were administered. The data were then analyzed using SPSS-PC⁺.

The findings of the study were as follows:

1. Pretest and Posttest scores on self - confidence of preschool children participated in modeling activities with teacher's suggestion indicated no significant difference.
2. Pretest and Posttest scores on self - confidence of preschool children participated in modeling activities with teacher's semi-suggestion indicated significant difference at .000
3. Pretest and Posttest scores on self - confidence of preschool children participated in modeling activities without teacher's suggestion indicated no significant difference.

4. Preschool children receiving modeling activities with teacher's suggestion and teacher's semi - suggestion have significant difference in self - confidence at .002. Preschool children receiving modeling activities with teacher's semi - suggestion and without teacher's suggestion have significant difference in self - confidence at .003. Preschool children receiving modeling activities with teacher's suggestion and without teacher's suggestion have no significant difference.